Ex dono Cl. V. Antonii Bellini Faven.. A. 1794.

Want sheet F

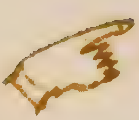
Tu quicunq; es : qui hæc legis :siue grãmaticus : si ue orator : seu philosohus : aut theologus : scito : Mercurius Trismegistus sum: quem singulari mea doctria & theologica: ægiptii prius & barbari: mox Christani antiqui theologi : ingenti stupore attoni ti admirati sunt. Quare si me emes : & leges : hoc tibi erit cõmodi : quod paruo ære comparatus sũ ma te legentem uoluptate: & utilitate affitiam. Cũ mea doctrina cuicunq; aut mediocriter erudito: aut doctissimo placeat. parce oro : si uerum dicere nõ pudet : nec piget. Lege modo me : & fatebere nõ mentitum: sed si semel leges: rursum releges: & cæ teris consules : ut me emant : & legant. Bene Vale

LVCAS DOMINICI . F. VENETVS MI
RA IMPRIMENDI ARTE PRAEDI
TVS HOC MERCVRII TRIS
MEGISTI DIVINVM OPVS
IMPRESSIT.
: VENETIIS.

.M. CCCC . LXXXI . XV . MAII

ARGVMENTVM MARSILII FICINI FLORENTINI IN LIBRVM MERCVRII TRISMEGISTI AD COSMVM MEDICEM PATRIAE PATREM.

e O tempore: quo Moyses natus est floruit Athlas astrologꝰ Promethei phisici frater. ac maternus auus maioris Mercurii: cuius nepos fuit Mercurius Trismegistus. Hoc autem de illo scribit Augustinus: Quãq̃ Cicero atq; Lactantius: Mercurios quinq; per ordinem fuisse uolunt quintumq; fuisse illum qui ab ægiptiis : a græcis autem Trismegistus appellatus est. Hunc asserunt occidisse argum: ægiptiis præfuisse: eisq; leges: ac litteras tradidisse. Litterarum uero caracteres in animalium arborumq; figuris instituisse. Hic in tanta hominum ueneratione fuit: ut in deorum numerum relatus sit. Templa illius numinis cõstructa q̃ plurima. Nomen eius proprium: ob reuerentiam quandam pronuntiare: uulgo ac temere non licebat. Primus anni mensis: apud ægiptios nomine eius cognominatur. opidũ ab eo cõditur: quod etiam nunc græce nominatur .i. Mercurii ciuitas. Trismegistum uero .i. ter maximũ nuncuparunt. quoniam & philosohpus maximus & sacerdos maximus: & rex maximus extitit. Mos

enim erat ægiptiiſ (ut Plato ſcribit)ex philoſopho
rum numero ſacerdotes : ex ſacerdotum cetu regē
eligere . Ille igitur quemadmodū acumine atq; doc
trina : philoſophiſ omnibus antecesserat : ſic ſacer
dos inde conſtitutuſ . ſanctimonia uitæ : diuinoꝝ
q; cultu : uniuerſis ſacerdotibuſ præſtitit .ac demū
a ſeptuſ regiam dignitatem : adminiſtratione legū
rebuſq; geſtiſ ſuperiorum regum gloriam obſcura
uit .ut merito ter maximuſ fuerit nuncupatuſ.Hic
inter philoſophoſ primuſ : a phiſiciſ ac mathemati
cis:ad diuinorum contēplationem ſe contulit . Pri
mus de maiaſtate dei:demonum ordine : animaꝝ
mutatiōibus : ſapiētiſſime diſputauit.Primus igiť
theologiæ appellatus eſt auctor . eū ſequutus Or
pheus:ſecūdas antiquæ theologiæ partes obtinuit
Orphei ſacri iniciatus ē Aglaophemus. Aglaophe
mo ſucceſſit in theologia Picthagoras:quē Philola
us ſectatus ē Diui Platonisnoſtri præceptor.Itaq;
una priſcæ theologie undiq; ſibi conſona ſecta ex
theologis ſex:miro quodam ordine conflata eſt:ex
ordia ſumens a Mercurio:a Diuo Platone penitus
abſoluta.Scripſit autem Mercurius libros:ad diui
narum reꝝ cognitionē pertinētes q̄plurimos.In q
bus proh deus immortalis : quam archana myſte
ria : quam ſtupenda panduntur oracula.ne ut phi
loſophus tantum:ſed ut propheta ſæpenumero lo
quitur : canitque futura.Hic ruinam præuidit pri

ſcæ religionis.hic ortum nouæ fidei:hic aduentū

christi:hic futurorum iudicium:resurrectionem seculi: beatorum gloriam: supplicia peccatorum. Quo factum est: ut Aurelius Augustinus dubitauerit: peritia ne syderum: an reuelatione demonum multa protulerit. Lactantius autem illum inter sybillas: ac prophetas connumerare non dubitat. E multis denique Mercurii libris: duo sunt diuini præcipue. unus de uoluntate diuina: alter de potestate & sapientia dei. Ille Asclepius: hic Pimander inscribitur. Illum Apuleius Platonicus latinum fecit Alter usque ad hæc tempora restitit apud græcos. At nuper: ex macedonia in Italiam aduectus: diligentia Leonardi pistoriensis docti: probique monachi: ad nos peruenit. Ego autem cum tuis exhortationibus prouocatus: e græca lingua in latinam conuertere statuissem: æquum fore putaui Cosme felix. ut nomini tuo opusculum dedicarem. Nam: cuius ipse adiutus opibus: librisque: affatim refertus: studiis græcis incubui: eidem studiorum græcorum me decet offerre primitias. Neque fas erit: opus tam sapientis philosophi: tam pii sacerdotis: tam potentis regis: dicare cuiquam. nisi ipse esset: cui dicatur. pietate: sapientia: potentia: reliquis omnibus antecelleret Est autem: ut ad scripta Mercurii descendamus: huius libri titulus Pimander. quoniam ex quattuor personis: quæ hoc in dyalogo disputát:

primæ Pimandro partes attribuuntur. Edidi uero librum ægiptiis litteris: idemque græcæ lingue peritus: græcis inde transferendo communicauit ægyptiorum mysteria. Propositum huius operis est de potestate: & sapientia dei disserere. Cumque sint horum operationes geminæ: Quarum prima in ipsa dei natura permanet: Secunda porrigitur ad extrema. Et illa quidem mundum primum æternumque concipit: hæc uero mundum secundum: temporalemque parit. De utrisque operationibus: deque mundo utroque grauissima disputat. Quid dei potestas? quid sapientia? quo ordine intrinsecus concipiát? quo progressũ exterius pareant? Preterea quæ producta sunt quomodo se inuicem habeant: quo conueniant: quo ut discrepent: quo denique pacto suum respiciant auctorem. Ordo autem uoluminis est: ut in libellos quattuordecim distinguamus. utque primæ dialogi partes Pimandro dentur: Secundas teneat Trismegistꝰ: Tertias Esculapius: Quartum locum obtineat Tatius. Intendit ergo Mercurius in diuinis Esculapium ac Tacium erudire. Diuina docere nequit: qui non didicit. At humano ingenio quæ supra naturam sunt: inuenire non possumus. Diuino itaque opus est lumine: ut solis luce solé ipsũ itueamur. Lumé uero diuíæ

mentis nunq̃ infunditur animæ: nisi ipsa: ceu luna ad solem: ad dei mentem penitus conuertatur. Non conuertitur ad mentem anima: nisi cum ipsa quoq; sit mens. Mens uero non prius fit: q̃ deceptiones sensuum: & phantasiæ nebulas deposuerit Hac de causa Mercurius modo sensus & phantasiæ caligines exuit. in aditum mentis se reuocat. Mox Pimander.i. mens diuina in hunc influit. Vnde ordinem rerum omnium: & in deo existentium: & ex deo manantium: contemplatur. Demum quæ diuino sunt igitur numine reuelata: cæteris hominibus explicat. Is igitur est libri titulus. id propositum illius & ordo. Tu uero Cosme fœlix: lege fœliciter, ac diu uiue: ut & diu patria uiuat.

MERCVRII TRISMEGISTI LIBER DE POTESTATE ET SAPIENTIA DEI E GRAECO IN LATINVM TRADVCTVS A MARSILIO FICINO FLORENTINO AD COSMVM MEDICEM PATRIAE PATREM. PIMANDER INCIPIT.

c VM de rerum natura cogitaré:ac mẽtis aciem ad superna erigerem:sopitis iam corporis sẽsibus: quemadmodũ accidere solet iis: qui ob saturitatem: uel defatigationẽ somno grauati sunt. subito mihi uisus sum cernere quẽdam:immensa magnitudine corporis:qui me nomine uocans: in hũc modum clamaret. Quid est o Mercuri:quod & audire:& itueri desideras? Quid est:quod discere atq; inteligere cupis? Tum ego.quisnam es inq̃? Sum inquit ille Pimander mens diuinæ potentiæ.at tu uide. quid uelis.ipse uero tibi ubiq; adero. Cupio inquam rerũ naturam discere. deumq; cognoscere. Ad hæc ille. Tua me mente conplectere: & ego te in cunctisquæ operas:erudiam. Cum hæc dixisset:mutauit formam:& uniuersa subito reuelauit. Cernebam enim inmensum quoddam spectaculũ omnia uidelicet inlumen conuersa.suaue nimium atq; iocundum:quod intuentẽ me mirifice oblaectabat. Paulopost ũbra quædã horrenda:obliqua reuolutione:subter labebatur. in humidamq; na

turam migrabat:ineffabili tum ultu exagitatàm:
Inde fumus quidam manus i sonitũ erũpebat:ex
sonitu uox egrediebatur:quã ego luminis uocem
existimabã:ex hac luminis uoce: uerbũ factũ pro
diit: Verũ hoc naturæ humidæ adstãs eam fouebat
Ex humidæ autem naturæ uisceribus:sincerus ac le
uis ignis ꝓtinus euolãs:alta petiit. Aer quoq; leuis
spiritu parens:mediam regionem inter ignem & a
quam sortiebatur. Terra uero & aqua: sic inuicẽ
commixtæ iacebant:ut terræ facies aquis obruta
nusq̃ pateret. Hæc duo deinde cõmota sunt a spi
ritali uerbo: quod eis superferebatur: aures eorũ
circunsonans. Tunc Pimander ait. Aduertis qd si
bi hæc uisio uelit? Cognoscam inq̃. Ait ergo Pimã
der. Lumẽ illud ego sum mẽs deus tuus: antiqor
q̈ natura humida:quæ ex umbra effulsit. Mentis
uero germẽ uerbum lucens dei filiũ. Quid ergo i
quã? Sic iquit. Cogita:quod i te uidet & audit uer
bum domini. mens autem pater deus Neq; enim
distant adinuicẽ:horum unio uitæ est. TRISME
GISTVS. Gratias habeo tibi PIMANDER. Ve
rum i primis meditare lumẽ:atq; cognosce. TRIS
ME. Hæc ubi dicta sunt:diu illum oraui: ut eius i
deam ad me conuerteret. Quod cum ille fecisset:
repente ꝓspicio mea i mente lucem uiribus innu
meris existentem:ornatũ sine termino ignem:ui i
gẽti circũseptũ:& i ipsa stabilitate dominãtẽ. Hæc
ipse ꝑcepi ꝑ Pimãdri uerbũ:q me stupor attonitũ

sic ite℞ affatus est. Vidisti i mēte primā speciē infi
nito iperio præualētē? Eiusmodi quædam mihi
Pimāder. At ego illi. Elemēta natuř ūđ manarūt?
PIMANDER. Ex uolūtate dei: quæ uerbū cōple
xa pulchrūq; ituita mūdū: ad eius exēplar reliqua
sui ipsius elemētis uitalibusq; seminibus exorāuit.
Mēs aūt deus: utriusq; sexus fecūditate plēissimus
uita & lux cū uerbo suo mētē alterā opificē pepit
qui qdē deus ignis atq; spiritus numē. Septē dein
ceps fabricauit gubernatores: q circulis mūdū sen
sibilē cōplectūtur: eorūq; dispositio fatū uocatur.
Cōnexuit ide dei uerbū ex elemētis đi deorsū tenē
tibus: purū naturæ artificiū unitūq; est opifici mē
ti. Consubstāciale enim erat. Relictaq; sūt elemē
ta naturæ deorsū cadētia sine ratione: ut sit tāquā
sola materies. Mens quidē opifex una cū uerbo cir
culos cōtinēs: ac cæleri rapacitate cōuertēs: suā ad
se machinam flexit: eāque uolui aprīcipio ad finē
absq; fine præcepit. Incipit eni illic sēp ubi diffinit
Horū pfecto cuncto℞ circuitus quēadmodū ipsa
mens uoluit: ex elemētis iferioribus animalia cōfla
uit: rationis expertia. neque enim prebuit rationē
aer uolatilia protulit: aqua uero natātia. Distincta
quoq; inter se sunt aqua & terra. eum imodum: q
mēti placuerat. Terra postmodum animantia:
quæ intus habuerat: peperit. quadrupedia uideli
cet: serpētia: fera: agrestia: pariter atque domestica.
At pater omnium itellectus uita & fulgor existēs:

hominem sibi similem procreauit: atque ei tanquã filio suo congratulatus est. Pulcher. n. erat: patrisq; sui ferebat imaginem. Deus. n. re uera propria forma nimirum delectatus: opera eius omnia usui cõcessit humano. Homo autem: cum cõsiderasset in tempore suo rerum omnium procreationem: ipse quoq; fabricare uoluit. Vnde a cõtemplatione patris: ad speram generationis delapsus est. Cumq; omnium in se potestatem haberet: opifitia septem gubernatorũ animaduertit. Hi autem humanæ mentis meditatione gaudẽtes: singuli eo℞ proprii ordinis participem hominẽ reddidere. Qui post q̃ didicit horum essentiam: propriamq; naturam conspexit: penetrare atq; rescĩdere iam exoptabat ambitum circulorum: uimq; gubernatoris præsidentis igni comprehendere. Qui ue arbitrium & potestatem omnium habuerat: in animantia mũdi mortalia et ratione carẽtia ꝑ harmoniam emersit atq; exiliit penetrans ac resoluens potẽtiam circulorum. Ostẽditq; naturam: quæ deorsum labitur: uelut pulchram dei formam: quã cum natura contueretur mira pulchritudine præditam esse: actionesq; omnes septem gubernatorum: atq; ĩsup dei ipsius effigiem possideret. Illi amore ingẽti subrisit: utpote quæ humanæ pulchritudinis spetiem in aqua specularetur: eiusdẽq; admirationẽ quãdã in terra conspiceret. Ille præterea consecutus similem sibi formã in se ipso existentem: uelut in aquã

amauit eam. secumq; cōgredi cōcupiuit. Effectus e uestigio sequutus est: uolūtatē formāq; carētem ratione ꝑgenuit. Natura illud ī quod tota ferebatur amore cōplexa: illi penitus sese īplicuit atq; cōmiscuit. Quādo causam solus homo ex uniuersis terrenis animātibus duplicis naturæ cēsent. mortalis quidē ꝑpter corpus: īmortalis autē ꝑpter hominē ipsū sustantialē. Immortalis.n. est: cūctorū quæ arbitrium obtinet: cætera uero uiuentia quæ mortalia sunt: fato subiecta patiūtur. Non igr̄ harmonia superior obstitit. in harmoniā uero lapsus periclitatus seruus effectus est. Hic utriusq; sexus fecunditate munitus: ab eo q arborū & riuorū fōs est: uigilq; factus: ab eo qui est uigilans: cōtinetur atq; eius dominationi subiicitur. TRISME. Post hæc: mens inq̄ meæ rationis: ipse es. Tum Pimander. Id est inquit mysteriū: quod in hanc usq; diē: genus humanū latuit. Natura quippe homini sese imiscēs: miraculū attulit: quod omnū miraculorū uicit admirationē. Nam cū septē illoꝝ harmonia ipse iam fuisset imbutus ab eo: Quem tibi: pauloāte: narraui: patre uidelicet atq; spiritu: natura ipsa nō restitit. Quinimo septē ꝑtinus homines pepit: septē gubernatoꝝ naturas. masculini pariter ac feminini generis cōpotes atq; sublimes. At hæc ipse sic ītuli. O Pimāder: ardenti d̄siderio nuꝑ affectus sum. audire præteterea reliq̄ cupio. Quare: ne hic me d̄feras: obsecro. Cæteꝝ ille mihi. PIMAN. Sile

Sile:nũdum.n.primũ ſermonẽ abſolui. TRISME Ecce iam taceo. PIMAN. Horum ſeptẽ:ut dixi: generatio ĩ hunc modũ effecta eſt. Femina eni aer & aqua corrũdi cõpos ex igne maturitatẽ:ex æthere ſumpſit ſpiritũ. conglutinauitq; natura corpora ad hoĩs ſpeciem effingendã. Non autẽ ex uita: & luce:ĩ animã mortemq; proceſſit. Vita q̃ppe animã largita eſt:lux deniq; mortẽ. Talia ꝑfecto uſq; ad finem circuitus prĩcipiorũ ſimul & generũ:cũcta mundi ſenſibus mẽbra manebant. Verũ audi iã reliquũ:quem ſũmopere cupiebas:ſermonẽ. Expleto demũ circuitu:õniũ: uolẽte deo:ſolutus eſt nodus. Nam cũcta:utriuſq; generis:animãtia:una cũ hoĩe:diſſoluuntur. Et maſcula quidem exparte: femineaque ſimiliter conficiebãtur. Extemplo deus uerbo ſãcto clamauit. Pululate:adoleſcite: ꝓpagate uniuerſa germina:atq; opera mea. Vos inſuper: quibus mẽtis portio cõceſſa ẽ:genus recognoſcite ueſtrũ.ueſtrãq; naturã ĩmortalẽ cõſiderate. Amorem corporis:mortis cauſã: eſſe ſcite: rerũ omniũ naturã diſcite. His dictis. prouidẽtia p fatũ harmoniamq; cõflauit mixtiões: generationeſq; cõſtituit Vnde cũcta ſunt ſecũdũ genus ꝓprium ꝓpagata. Demũ q ſeipſum cognouit:bonũ:quod ẽ ſuper eſſentiam:conſecutus eſt. Qui uero corpus amoris errore cõplectebatur:is oberrabat in tenebris mortis:mala ſenſu ꝑcipiens. Quod tamẽ delinquunt: ignorantes inquã ut ob eam cauſã inmortalitate priuentur. PIMAN. Videris o Mercuri non ſatis ĩ

telligere:quæ audieris. TRISME. Et si nudũ itellĩ
gere sim ꝓfessus:intelligo tamem. ac memini. PI
MAN. Gratulor si quæ dicta sũt:tenes. TRISME
Respōđ mihi quæso Pimāder. cur digni morte sit
hi:qui i morte iacēt? PIMAN. Quia precessit ꝓpri
o corpori tristis ũbra: exhac qdē natura humida
Ex hac uero corpus imũdo sēsibili cōstitit. ex hoc
deniq; mors ipsa scaturiit. Num hoc tenes Mercu
ri. Tenes & qua de causa: q seipsũ cognoscit: trāsit
in deũ. ut dei uerbũ tradidit. TRISME. Quoniã
ex uita & luce cōstat oium pater: ex quo natus est
hõ. PIMAN Recte loqueris. Lux & uita deus est:
& pater: ex quo natus est homo. Si igr̃ cõprehēde
ris te ipsũ ex uita ac luce cõpositũ: ad uitā rursus
lucēq; trāscēdes. TRISME Hæc ait Pimāder. At
ego. Adhuc mihi mens dicas oro: quonā pacto ad
uitā ascēder̃ queā? PI. Deus ipse mens iussit ut hõ
mentis particeps: se ipsũ aiaduerteret. TRIS. Nõ
ergo hoies singuli mentē possidēt. PI. Recte dicis
Mercuri. adsũ. n ego mēs iis: qui boni: pii: puri: re
ligiosi sctiq; sũt ꝑsētiaq; mea fert illis opē. adeoq;
ut stati cũcta dignoscāt: patrēq; paccatũ & ꝓpitiũ
hēant. Itaq; grās agũt benedicētes pie & hymnis so
lēnibus collaudātes: cõcedũt sãe corpus morti suæ
sēsuũ illecebras fastidiũt: utpote q clar̃ diiudicāt q̃
læ tifera sit sēsuũ lēocĩia qn & ipa mēs iāitoris mu
ner̃ fũgēs: icidētes ii isidias corpis haudquaq̃ pmitto
finem consequi suum. aditus. n. per quos tur
pes blanditiæ manare solent: iugiter intercludo

libidinũq; fomites omnes extinguo. Contra ab ignaris:iprobis ignauis:iuidis iniquis: omicidis ipiis ꝓcul admodũ habito. ꝓmittens eos demonis ultoris arbitrio: qui ignis acumen incuciens: sensus affligit. magisq; ad patranda scelera armat hominem. ut turpioris culpæ reus: acriori supplitio sit obnoxius. Eumq; sine ulla intermissione: ad isaciabiles cõcupiscẽtias inflammat. Cum eo pugnat intenebris: peccatũ exanimat: & ignis impetum in eius cruciatũ mirũinmodũ cõcitat: atq; adauget. TRISME. diligenter mihi omnia o mens: quemadmodum postulabã: exposuisti. Vlterius autem id respõde. quid post accẽsionẽ futurũ sit? Primũ quidem Pimander ait. In corporis materialis resolutione: corpus i alterationẽ labitur. Speties quam ante habuerat: insensibilis delirescit in posterum. Morum otiosus habitus demoni conceditur: atq; dimittitur. Sensus corporei partes anime factis: suos in fontes refluunt: aliquãdo in suos actus iterũ surecturi: irascendi & appetendi uires in naturã conuertunt ratione carẽtem. Itaq; residuũ tum ꝑ harmoniam recurrit ad supera. Primæ dehinc zonæ crescendi pariter & decrescẽdi offitiũ reddit. Secũdæ machinationem maloꝝ: otiosumq; dolũ. Tertiæ otiosam concupiscentiæ deceptionem. Quartæ: iperiosã atq; inexplebilẽ ãbitionẽ Quintæ prophanã arrogãtiã: & audatiæ temeritatẽ. Sextæ occasiões diuitiaꝝ prauas: itẽq; otiosas. Septie zonæ

mendatium insitũ. Tunc sane animus harmoniæ motiones exutus: ad optatã naturam reuertitur: ui propriam habens: unaq; cum iis: qui illic sunt: patrem laudat. Ipsi quoq; in potestatum se numerorum conferunt: effectiq; potestates: deo fruũtur. At q: id est sũmum bonũ eorum: quibus cognoscẽdi sors cõpetit. Deum. s. fieri. Quid præter hæc ad te ptin& nisi ut cuncta ãplexus: dux fore uelis eorum: qui cura sint tua digni: ut humanũ genus tuo munere diuinã salutẽ cõsequatur. Talia quædã effatus Pimãder: in potestatũ diuinarum numerorum se reduxit. Ego autem benedicens ac gratias agens uniuersorum parẽti: surrexi iã corroboratus ab illo: totiusq; edoctus naturæ ordinẽ. Spectaculũ & clarissimũ cõtẽplatus: hinc ipse cepi hominibus pietatis & sciẽtiæ decorẽ enuntiare. O populi uiri terrigenæ: q uos ipsos ebrietati: somno: & ignorãtiæ dedistis: sobrii uiuite Abstinete a uẽtris luxu uos: qui in rationali sõno demulcti estis. Illi autẽ exaudiẽtes: mecũ unanimes cõuenere. Tũc rursus adieci. Cur o uiri terrigenæ p̃cipites in mortẽ ruitis: cum uobis haudquaq̃ desit imortalitatis cõsequẽdæ facultas. reuocate iã uosmet: q laboratis iopia: ignorãtiæ tenebris iuoluti Discedite ab obscuro luie. asciscite imortalitatẽ corruptõnẽ fugite. eorum uero pti deridẽtes abscedebãt i mortis iter p̃cipitati pti aũt ad pedes meos pstrati ut eos isttruerẽ p̃cabãtur. Subleuans igr̃ eos: dux humãi fact9 sũ generis. ostẽdebã qppe illis quæ rõ ess&

cōſequendæ ſalutis. Sapientiæq; ſermones illoꝝ a
uribus infundebam. Quo factū eſt: ut illi ex ībriū
ꝓcellis emerſerit: tādē aduētāte ueſpe: ſoliſq; radiis
occidētibus: ut deo grās agerēt præcipiebā. Poſtq̄
uero grās egerant: qſq; in ꝓpriū ſe cubile cōdebat
Ego autē Pimādri benefitiū inſcripſi penetralibuſ
aīi. atq; adeptus quæ petierā ōnia: i gaudio ṝqeui
Corporiſ. n. ſōnus cūſobrietaſ extiterat: oculoꝝ cō
preſſione uerus intuituſ. ſilentiū meū bōitatiſ fecū
da prægnatio. ſermoniſ prolatio bonoꝝ oium ge
nitura. Hæc mihi cōtigerūt ex mēte hauriēti: id eſt
ex Pimādro diuīæ potētiæ uerbo. Vnde ipe diuio
afflatus ſpiritu: ueritatis cōpos effectus ſum. Quā
obrē ōnibus aīi uiribus: patri deo grās ago. Sāctuſ
deus pater ōium. Sāctus deus: cui⁹ uoluntas a ꝓ
priis poteſtatibus adipletur. Sāctus deus: q ſuis fa
miliaribus īnoteſcit. Sāctus eſ: qui uerbo cūcta cō
ſtituiſti. Sāctus es: cuius imago eſt ōnis natura. Sā
ctus es: quē nūq̄ natura creauit. Sāctus es ōni po
teſtate ualidior. Sāctus es ōni excellētia maior. Sā
ctuſ eſ: ōni laude melior. Excipe uerboꝝ ſacrifitia
ſācta ab aīo & corde debito tibi manātia. Ineffabi
lis ſolo ſilētio ꝑdicādus ab eo: qui fallatiaſ ueræ co
gnitioni cōtrarias declinauit. Annue: corrobora
me. atq; huius grē pticipes effice eos: q in ignorā
tia uerſanť: cognitōe qdē mihi fratres: tibi autē fi
lii. Eteni fidē tibi ꝓſto: teſtimoniū de te perhibeo
In uitā ac lumē aſſurgo. Ipe pater eſ uenerāduſ. hō

auté tuus : sáctitate una tecũ potiri desiderat. cum potestaté illi õnium arbitriumq; concesseris.

MERCVRII AD AESCVLAPIVM SERMO VNIVERSALIS.

d Eus atq; ipa diuinitas dico uunc : nõ qgéitũ : uidelic& quia ingenitũ. Si ergo diuinum sit : essentia est. sin deus etiá sup essẽtiá. Intelligibile aũt id hoc pacto. Intelligibilis. n. deus : primus nõ sibi sed nobis extitit. Intelligibile qppe intelligẽti : p sé sũ subincidit. Deus itaq; minime sibi intelligibilis Non. n. aliud qddá existens : p̃ter id quod itelligit intelligitur a se ipo. Est tamé differens quiddam a nobis : iccirco a nobis intelligitur. Quod si intelligibilis logos: nõ deus. Sin ut deus haud sane : ut logos uerbũ táquá discretus dicatur. Omne autẽ quod mouetur: nõ in moto: sed i quodá stabili mouetur. Ipsũ quoq; quod mouet: & pman&. ipossibile. n. est cũ eo simul agitari. ESCVL A. Quoná igit̃ pacto Trismegiste: ea quæ i mũdo sũt: mutá̃t una cũ iis: quæ mouét. Nam speras esraticas. ab aplane spera moueri dicebas. TRIS. Iste nõ motus o esculapi: sed resistẽtia est. Non eni eodẽ: sed modo contrario gradiuntur. Oppositio uero reuerberationem motionis stabilem continet. Repercussio. n. stationis: agitatio est: Ideoque erraticæ spere contrario : ac aplane subalterne inuicem discurendo : obuiatione contraria circa oppositionem

huiusmōi:ab ea quæ præſtat:agitantur. Quod q dem aliter habere ſe nequit. Ná arctos ipſas: quas noſti:nec exoriri unquá: nec mergi circa idé perpe tuo recurrentes:nō moueri cenſes an cōſiſtere po tius? ES Moueri o triſmegiſte: TRISME. Quoná motu eſculapi? ESC. Motione circa idé ſempiter ne curéte. TRISME. At uero circulacio illa idem: & circa idé motus ſtatione cōtentus. Ipſū náq; cir ca idem ꝓhibet:quod ſuper ipſum eſt. Impeditū a utem id:quod ſuper iſtum eſt circa idé iſtat. Atq; ita cōtraria agitatio firma eſt:ab ipſa oppoſitione ꝑpetuo ſtabilita. Exépla tibi ante oculos ponam: in terris uiuentiū. ueluti: dū homo quis natat: cu rente nimirum aqua: manuum ſimul & pedū rep cuſſio ſtare hominem efficit. ne cum aqua pariter colabatur: aut mergatur ī eam. ESCVLA. Perſpi cuum o triſmegiſte exemplum in medium atuliſti TRISMEGISTVS. Quodcumque ergo moue tur in ſtatu: a ſtatu mouetur. Motus itaque animalis omīs: quod ex materia comſtat: nequa quam fit ab his quæ ſunt extra mūdū. Ceterū ab internis ad externa: ſeu ab anima ſiue a ſpiritu: ſiue ab animo quodam incorporali. Corpus enim cor pus animatū minime mouetſi neq; totū ſimul cor pus: & ſi inanimatum exiſtat. ESCVLA. Qua ratione id aſſeris o triſmegiſte. TRISME. Li gna & lapides: & cætera omnia: quæcunque animá habét: nō mouétur acorporibus eſculapi.

Quod enim ĩtra corpus mouens ipſum inanima tum:non utiq; corpus illud eſt: quo mouentur u traq; .Et corpus eius quod fert: eiusq; quod fert. Non illud quoq;:quod dictum eſt: animatum eſt ob eam potiſſimum rationem quod mouet. Non ne ergo perſpicis animam tunc onerari maxime: quando ſola duo corpora ſuſtinet? Quinetiã ma nifeſtum eſt quicquid mouetur: in aliquo et ab ali quo ſtãte moueri. ESCVLA. In illo utiq; muta ri oportet: quæ mutantur o Triſmegiſte. TRIS MEG. Recte dicis o eſculapi. Nihil eſt ĩ rerum or dine uacuum. Solũ uero quod non eſt: quod pri uatur exiſtentia: uacuum nuncupandum. Nihil e nĩ reperiri poteſt: quod cum exiſtat uacuũ ſit. ES CV. Nonne r̃periũtur quædã uacua triſmegiſte? ueluti dolium uacũ: uacuus puteus: & ſimilia quo que q̃plurima. TRISMEG. Heu q̃procul a ueri tate uagaris o eſculapi. quæ ãpla: & maxime om nium plena ſunt: ea tu uacua putas. ESCVLA: Quomodo id o triſmegiſte? TRISMEGI. Aer ꝑ fecto corpus eſt. id corpus reliqua penetrat: diſcur renſq; replet omnia. Corpus enĩ huiuſmodi eſt: ex corporalibus non compoſitum. Quo fit: ut quæ cunq; tu uacua nõcupas: plena ſint aeris. Itaq; cõ caua potius iſta: quam uacua nominari debent. Nam & exiſtũt: ac aeris: ſpirituſq; ſũt plena. ESCu La. Inuicta atq; idubia hæc eſt ratio triſmegiſte. Aer corpus eſt. id corpus ĩ reliqua ꝑmanat. atq; in

flués cõplet omnia. Locũ i quo õne mouetur: q̃d esse dicemus? TRISME. icorporeũ o esculapi. ESCVLA. Incorporeũ uero qd est? TRISME. Més ac ratio se se cõplectés: libera ab õni corporis mole. ab errore aliena: ipassibilis: itágibilis: ipsa sibi assistés: purgás: atq; seruás õnia: Cuius radii sũt bonũ ueritas: pricipale lumé: primaq; áimarũ forma ES. Deus quid est? TRIS. Quod nullũ ex iis est: horũ tamé oium ut sint: causa. præsés quidé cũctis præsés & unicuiq;: neq; quicquá pmittit nõ esse. Omnia ex iis. quæ sunt: pcreátur. De nihilo auté nihil pueit. Nam quæ minime sunt: naturá nullá habent: qua fieri ualeant. cõtra. ea quæ sunt: naturam nõ habent: p quam aliquádo nõ existant. ES. Quid igitur ais de nõ esse aliquádo? TRIS. Deus pfecto mens nõ est. at uero ut sis mens: causa est: nec spiritus: sed causa: qua spiritus extat. nec lumé sed causa: qua lumé existit. Vnde deũ colere oportet duobus iis cognométis: quæ soli competũt illi. Cæterorũ uero nulli péitus cõgruũt. E.n. ex iis: q præter ipsũ appellãtur dii: seu demones: siue homines: nullus esse tá bonus potest: quá deus unicus Is eni ipsũ bonũ est. nec aliud qcquá præter bonũ Reliqua omia ab ipsa boni natura secreta sũt. Corpus qdé & anima locũ habét nullũ: quo bonũ capiát. Tam ãpla eni est bonitas: quá existétia rerũ õniũ: tum corporaliũ: tum & incorporaliũ: sensibiliumq;: & itelligibiliũ: id bonũ est: is est deus. Caue

itaq; ne quando dixeris aliud q̇cquā bonū ꝓpha
nus enī hic foret error. Neq; & dixeris deū aliud
quiddá: præter solū bonū. In eandé quippe ípieta
tem icideres. Sermone igitur ab omnibus bonū ꝓ
nunciatur. Quid tamé sit: ab omnibus nó itelligiꝰ
iccirco deus nó cognoscit ab omíbus. Verū prop
ter ignorátiá. tum deos: tum & nónullos homíes
bonos nominát. Nunq̄ tamé esse boni possūt nec
ēt fieri. Reliq̄ igitur dii cūcti ímortales honorati
nomine dei. Deus aūt bonū nó secū[illegible]ū honoratio
nem: sed ipsa sui natura. Vna enī dei natura est: ip
sum scilic& bonū. Vnū q̄dé est iutrisq; nóibus: ūd
cūcta genera ꝓfluūt. Bōus enim porrigit ūiuersa:
nec accipit q̇cquā. Deus exhibet omia: capit nihil
Igiꝰ deus bonū ac bonum deꝰ. Altera dei appella
tiopater est. ob eā causā: q̄a omía gignit. Patris enī
officiū est generar̄. Quaꝓpter præstás id i uita cése
ꝰ studiū: atq; ipsū apud sapiétes: ꝓcreatio liberoꝝ.
Extrema uero omniū calamitas & inpietas accidit
illi: q̄ absq; filiis e uita decedit. Qua đ causa: đmo
nibus dat penas post obitū. Suppliciū deniq; hu
iuscemodi est: ut sterilis anima í corpus quoddá ꝑ
iudiciū migret: Cui nec maris nec feminæ natura
ísit. Quod q̄dé a sole eleuatū est: atq; cóuexū. Igiꝰ
o esculapi cū homíe: q̄ nullos genuit filios: nulliū
habeto cómertiū. Infelicitatis tamé eius miserere:
cū noueris quæ hunc mulcta post iteritū maneat
Tot igiꝰ tibi & talia dicta sit o esculapi: ex q̄bus ꝑ
cognitio quædá omniū naturæ colligitur.

g Loria omnium deus:diuinum : diuina natura:prncipium uniuersorum: deus : mens:natura:actus:necessitas finis:& renouatio. Erat enim umbra infinita in abysso.aqua insuper & spiritus tenuis intellectualis : p diuinam potentiam i caos inerát Floruit autem splédor sanctus:qui sub harena & humida natura elementa deduxit. Diique omnes seminalem naturam diligebát.Cumque indisticta fuissent:leuia postmodum in excelsam regionem prouolarunt:grauia sub harena humida residerũt Distinctis libratisque rebus:igneo spiritu uehebátur. Emicuit cœlum septé i circulos. Dii i astrorũ ydeis:cum signis eorũ cõspiciebátur. Dinumeratæ sunt stellæ:secũdum eos : qui ĩhabitant illas:deos ambitus amplior cursu suo:aereo circulo:cõspirãter diuino spiritu uectus. Quisque deorum ex interna uirtute ascriptũ sibi opus expleuit. Nata sũt ergo uiuentia : quadrupedia : reptilia : aquatica simul:atque uolantia. Satio item omnis per semina pululans gramé:herba:atque germina florũ:semétem quoque regenerationis ĩtrinsecus comprehédebant. Generationem hominum ad diuinorum operum cognitionem:testimoniunq; naturæ:ad ĩperãdum omnibus:quæ celo teguntur: ad bonorum discretionem : ad incremétun generis:nume

riq; propaginem. Omnisq; aia uelata carnis ũbra culo:ad cœlestiũ deorum discursum suspiciẽdum ad opera dei:& naturæ ꝓgressus:ad bonoꝝ signa ad potestatis diuinæ cognitionem. Portio quædã turbida est ad bonoꝝ malorũq; iuditiũ : ac bono rum uariũ artificiũ inueniẽdũ. Incipit tamẽ in illis uiuer. sapiẽtiãq; nancisci:ad portionẽ cõtinue cur sus deoꝝ circũeuntium:resolui præterea in id:in quo ampla extabunt monumenta:admonitiõesq; artificioꝝ super terrã electis in nomine tẽpoꝝ her be generatiõesq; carnis animatæ. Tabefactus semẽ tibus fructuũ opificisq; naturæ & artis reiuuene scent. Deniq;:uesci necessitate:& renouatiõe ꝺoꝝ cursuq; circuli numerosæ naturæ. Diuinũ at ipsa scilicet omnis cõspiratio mundi. natura denuo flo rescente:eteni in ipsa diuinitate natura ẽt cõstitit .

MERCVRII AD TATIVM CRATER SIVE MONAS .

u Niuersũ mundũ uerbo nõ mãibus fabri catus est opifex . Ipẽ uero sic cogita illũ p̃ sentẽ sẽp agẽtẽ õnia:deũ unicũ uoluntate sua cũcta cõstituẽrẽ . Id.n. eius corpus est :nõ tan gibile:nõ uisibile:nõ ꝺimẽsũ :nõ distans neq; alteri us cuiusq̃ simile. Nã nec ignis nec aqua nec aer nec & sps. Veꝝ ab eo hæc pẽdẽt oĩa. bonum uero ita est. ut sibi soli id competat. Terram quoq; ornatu

quodã diuini operis exornarẽ uoluit. Dimisit itaq;
hominem mortalis animantis:mortale animal: &
mundus quidem refertus animalibus uiuẽtis mũ
di per intelectum atque rationem. Homo enim ef
fectus est diuini operis cõtemplator. Quod pfec
to dũ admiraretur: auctorẽ eius agnouit. Sermo
nem qdẽ o Tati singulis hominibus deus ĩpertit :
mẽtem uero nequaquã.nõ quod inuiderit: quib9
ne utiq; ĩuidet. Liuor quippe ab eo non prouenit:
sed illa quæ habitat cũ animis hominũ mente ca
rentibus. TATIVS. Cur o pater .non omnibus d
us mẽtem communicauit? TRISME. Quoniam
uoluit eam o fili:in medio tanquã certamẽ :premi
umq; animaꝶ proponere. TATIVS. Vbinã hanc
locauit? TRISME. Cum craterem patulũ hac
implesset:preconem misit:iubens talia quædam a
nimis hominũ nunciare. Mergat seipsam in hanc
pateram :quæcũq;potest:quæ uidelicet credit cra
terem animã ad eũ:q demiserat:redditurũ. Quæ
ue finem noscit:cuius gratia nata fuerit. Quicũq;
igitur præconum exaudierũt:se q;miserunt in mẽ
tem:ii cognitiõis participes effecti sunt.mentemq;
suscipiẽtes:in homines perfectos euasere. At:qui
præconiũ neglexerũt: hi sermonis qdẽ participes
mentis autem expertes:relicti sunt ingnorantes :
& cuius gratia:& a quo geniti fuerint. Horũ præ
terea:sensus:irrationalis animantis sensuum simi
les:iraq; & cupidine ĩpliciti.ea quæ sunt digna cõ

ſpectu: nequaquam admirantur. Nam libidinibus corporis mancipati: horum cauſa natum hominẽ arbitrantur. Quicumq; uero dei materia fulti ſũt: ii o Tati ſecundum operum cõparationem: pro mortalibus immortales habentur. intelligẽtia ſua cuncta complexi: quæ in terra ſunt: & quæ in mari: & ſi quid eſt præter ea ſupra cœlum. Atq; adeo ſeipſos erigunt: ut ipſum quoque bonum intueantur. Quod ſane cum perſpiciunt eam: qua hic uerſcimur uitam: miſeriam quãdam arbitrantur. Deſpiciẽtes utiq; tum etiam corporea omnia ad unũ ſolum feruntur. Hic o Tati ſcientiam mentitus ẽ diuinorum: ſi contemplatio eſt intelligentia dei: diuino exiſtente cratere. TATIVS. Equidem o pater huius crateris latice ablui cupio. TRISMEG. Niſi o fili tuum corpus oderis: teipſum amare nõ poteris. Quam primum uero non te: ſed deum ipſum dilexeris: mentem protinus cõſequeris. hanc deniq; nactus ſciẽtiam: ea ueſtigio nãciſceris. TATIVS. Quonã pacto aſſeris hæc o pater? TRIS. Impoſſibile eſt o fili: utriſque ſimul intẽdere. mortalibus uidelicet: atq; diuinis. nam cum duo tantũ in ordine rerum ĩueniãtur: corporeũ: & ĩcorporeũ & illud quidem mortale: hoc diuinum dicatur electione unius: ammittimus alterum. Quotienſque unius cura remittitur: alterius actus intenditur: Potioris itaque optio: eligenti decora: nõmodo hominẽ: q elegit: deũ reddit. ue℞ pietatẽ

erga deum cæteris quoq; demonstrat. Deterioris auté electio: hominem quidé ipsũ perdit. aduersꝰ auté deũ nihil præter id unum delinquit. s. q̃ quẽ admodũ pompæ per media transeunt: ipse quidẽ nullius actionis cõpotes: cæteros aũt impedientes Haud secus isti põpaꝝ instar uagantur: atq; oberrant. propter corporis uoluptates. Cum hæc igr̃ ita se habeant o Tati: diuina offitia præcedere: humana sequi debẽt. Deus ꝑfecto extra culpá: maloꝝ a nobis causa uenit. ná mala bonis antepõimꝰ Cernis o fili q̃ corpora cœlestia trãscẽder̃ nos opꝰ est: quodq; choris demonũ abesse ãbitũq; astroꝝ eorũq; progressus superare: ut ad unũ solumq; deum tendamus. Insupabile. n. bonũ est: sine termio infinitum: quo ad se nũq̃ incipiens: quo ad humanam cognitioné: principiũ habens. Eiusmodi tamen cognitio non eius initium est: sed nobis: ipsiꝰ cogniti pricipium exhibet. Pricipiũ itaq; cõplectamur. Hoc. n. cognito: uniuersa celerrime discurremus Arduũ autem est cõsueta ac præsétia reliquẽtẽ: ad superiora se potioraq; cõuertere. Illa. n. quæ oculis cernimus: nimium nos delectant. latentia: diffidentiam pariunt. Patentia auté sane mala sũt bonum occultum iis: qui manifestis incumbunt: Nec enim forma eius ulla: nec figura. hac de causa sui tãtum simile cæteris: horum uero dissimile. Etenim corpori: incorporeum apparere non potest: huiusmodi est similis ad dissimile differen

tia:dissimilisque ad id:quod simile est. Posteritas Monas.i. unitas omnium principium radix atq; origo:absq; uero principio nihil.iniciũ autem est nõ principii:sed alterius. Monas ergo principiũ: omnéq; numerũ cõtinet. A nullo cõtéta: õnemq; gignit numerũ:nullo numero genita. Quicquid ut q;:genitũ imperfectũ diuiduũ crescens atq; decrescens Ei uero quod perfectũ:horum nihil accidit. Id sane quod augescit:uirtute monadis auget Euanescit autem imbecillitate propria:cum ulterius monadem capere nequeat. Hæc tibi o Tati ꝓ uiribus:imago dei subscripta sit:quam si diligẽter consideraueris:oculisq; internis pronoueris:crede mihi fili:ascensum ad excelsa comperies. Quinetiã imago ipsa te perducet:habet enim uim certam uisio eis qui intuendi desiderio flagrant. apprehẽdit eoq; trahit modo:quo lapis:qui magnes dictus est:ferrum.

MERCVRII AD TATIVM FILIVM SVVM. QVOD DEVS LATENS SIMVL AC PATENS EST.

h Vnc præterea sermonem apud te trãsigã o Tati:ne precipuum nomen tibi desit. neue ignores id: quod plurimis occultũ uidetur esse perspicuum. Nam si nusquam pateat:nihil utiq; erit. Quodcũq; se offert aspectui:ge

nitum. quod uero latens:sempiternum. Neq; n. o pus est:ut appareat:quando quidem esse nunquã desinit. Ante oculos quidem id:reliqua ponit:ipsũ uero secretũ manet:ut pote quod uita fruitur sẽ piterna. Etenim phantasia solum:circa quæ geni ta sunt:uersatur. in qua præter generationẽ nihil existit. At unicum id ingenitum:incõprehensibile phantasiæ. Cum uero per ipsum cuncta clarescãt: per omnia rursus atq; in omnibus fulget. Hisque præsertim apparet:quibus ipse notitiam cõmuni care uoluit. Tu igitur o fili mi Tati in primis piis precibus obsecra dominũ:patrem unicum:unũ:& a quo unus:ut sis illius misericordia dignus. Sic tã dem deum tãtum pcipere poteris:si uel unus dũ taxat illius radius ĩtelligentiæ tuæ begnigne reful xerit. Sola siquidem intellectio latens:latentia per spicit. Itaq; si mentis oculis ĩspexeris o Tati:ille ti bi:crede mihi:patebit. Deus sane totius expers in uidiæ:per singulas mũdi particulas ubiq; splẽdet atque adeo se notum præstat:ut nõ ĩtelligere mo do:sed manibus etiam ipsis:ut ita dixerim: liceat attrectare. Nam ũdiq; nostris oculis eius obuersa tur:seq; obiicit & inculcat imago. Quod si ĩfimũ te laudes:quomodo aut teipsũ aut eum ĩuenies? Deniq; cum deum uidere uolueris: suspice siderũ ordinem reliquorum. Quis age perpetuum hũc seruat ordinem? Ordo quidem omnis numeri: lo ci limitibus terminatur. Sol deus deorum cœlesti

um preſtantiſſimus. Soli cœlites reliqui ueluti pri
cipi regiq; parēt. Sol tantus: terra ſimul amplior
atq; mari: minores tamen ſupra ſe ſtellas innume
ras cōuerti patitur. Quem timet is: quem ueretur
o fili? Diuerſorum ſiderum ſunt motus. Quis mē
ſuram ſingulis motionis aſſignat? TATIVS. Arc
turum circa idem ſe ppetuo uertens: totāq; trahēs
mūdi machinā. TRI. Quis hoc utitur īſtrumēto?
Quis mare ſuis finibuſ circunſcribit? Quiſ terræ
pondus ſiſtit: ac librat in medio? Eſt certe aliquis
o Tati: horum auctor: ac dominus. Etenim locū
uel numerum: uel menſuram ſeruare abſq; aucto
ris uirtute impoſſibile eſt. Ordo fieri a deformita
te nequit. Eget autem deformitaſ a domino: qui
ordinem præbeat. Vtinā tibi dareť o fili facultaſ:
ut alarum adminiculo in ſublimem aeris plagam
uolareſ: mediamq; inter cœlū ac terram regionē
ſortituſ: cōſpice res terræ quidē ſoliditatē: maris
diffuſionē: fluxū fluminū: aeris āplitudinē: ignis
actā cæleritatē. O fœliciſſimū fili ſpectaculū o be
atiſſimam uiſionem. Siquidē uno lumium motu
ſeriem mundi totius comprehenderes: immobilē
q; factorem concitum: latentem quoq; perſpicuū
cerneres. quod ſi per ea etiam: quæ terra ſubſtinē
tur fragilia: & aquæ profunditate conduntur de
um artificem inueſtigare uolueris: age fili: circū
ſpice humani corporis opifitium: Cuius admonī
tione perdiſce: quiſ tam pulcher imaginiſ cōditor.

Quis oculorum pictor:quis nares aurésq; torna uit. Quis labia distendit oris. Quis neruos teten dit atque ligauit. Quis irrigauit uenas. Quis ossa congessit solida:quis carnem pellicula tenui circũ texit. Quis digitos articulosque discreuit. Quis fundamenta pedum extendit. Quis perforauit poros:atq; meatus aperuit. Quis splenem coegit: atque compressit. Quis pyramidem impressit cor di figuram. Quis iecoris porro rexit fibras. Quis pulmonum sculpsit fistulas. Quis aluo capacem amplitudinem tradidit. Quis honoranda corpo ris membra ĩ propatulo figurauit. Quis obscena ĩ obscuro prorsus abdidit:eaq; aspectu cernentium uoluit secreta iacere. Vide quot diuinæ artis opa ĩ una materia demonstrantur. Singulaq; pulchra: recteq; dimensa. necnon ꝓpriis ĩuicem officiis dif ferentia. Quisnam singula finxit? q̈lis mater? q̃ lis pater? nonne hæc solus ipse inuisibilis deus cũc ta:propria uoluntate:molitus est? Et cum statuã & imaginem absq; fabro & pictore fieri nullus as serere audeat:miram mundi huius constitutionẽ sine conditore constituisse putabimus. O cecũ ho mũculum. o nimis impium. o ꝓfundis obrutum ignorantiæ tenebris. Caue caue inquã o fili mi. Ta ti:ne unquã artificiũ priues artifice. Quinimo cõ gruo deum nomine præiuocato. patréq; esse ꝓpri um eius existimato. quod si me quiddã audacius ꝓferre coegeris:huius essentiã esse dicã:cõcipere ac

facere singula:quemadmodũ sine factore fieri qc quam nequit. Ita deum existere semper nisi semper agat oĩa:impossibile est. in celo uidelicet aere:terra mari:in toto mundo:in qualibet particula mũdi: tum in eo:quod est. tum in eo: quod non extat. Nihil est in omni natura:quod ille ipse nõ sit. est il le siquidem:quæ sunt. est ea &:quæ minime sunt. Quæ quidem sunt:deduxit ĩ lucem. quæ nõ sunt occulit in seipso. Hic deus nomine melior. hic oc cultus:hic rursus oĩum patentissimus. hic menti cõspicuus:hic præsens oculis:hic incorporeus hic ut ita dixerim multicorporeus: Nam nihil ĩ corpo ribus est:quod ipse nõ sit. Omnia enim ipse solus existit. Nomina insuper habet omnia:quoniã un9 est pater. Nomen quoq; nullum habet:quoniã pa ter est omnium. Quid ergo te laudabit:supra te: ã ĩfra te positum? Quo uertam oculos:ut te laudẽ? supra ne:an infra? intus:an extra? Nun modus:an locus circa te? nũ aliud quiddam ex omnibus? In te autẽ omnia:abs te omnia:prebes omnia. Nihil deniq; suscipis:omnia quidem habes. Quid autẽ nõ habes:idipsum nihil. Quando uero laudabo te pater? Tempus & momẽtũ tuũ capere nõ uale mus. Qua potissimũ ĩ re laudes cãtabo tuas? Nũ ĩ his:quæ creaueris? an ĩ illis:quæ nõ creaueris po tius? Num in his forte:quæ ĩ lucem e tenebris erui sti? an in iis:quæ latent adhuc archano sinu recon dita? Per quid tandẽ hymnos tuo dicabo numini?

nunquid i laudatiōe tali ego ipse mei iuris existā? an potius alter effitiar? Ipse profecto es: quicquid ego sum. Ipse es: quicquid agam. Ipse es quicqd denique dicam. Ipse enim es omnia: neque aliud preter te quicquā. Quid sane non es ipse? Ipse omne quodcunque genitum. es quidem intelligens pater fabricans deus: effitiens bonum: bona fatiens ōnia. Materiæ namque purissimus aer. aeris anima animæ mens: mentis denique deus.

QVOD IN SOLO DEO BONVM EST ALIBI VERO NEQVAQVAM. AD AESCVLAPIVM.

b Onum o Aesculapi in nullo ponitur nisi i uno deo. imo ipsū bonū deus ipse semper. Quāobrē essentiam ōnis motionis atque cognitionis esse deum oportet. Hac essentia orbatū nihil. hæc circa se stabilē actū nullius egenū infinitū: superhabundantem porrigentē possidet. Vnū id uniuersorum principiū. bonū porrigēs & effundēs. bonū quotiēs nomino. bonū id: quod oīa bona: & quod bonū sēp itellige: hoc unico deo adest. neque. n. cuiusq̄ idignus ē: ut adeptionē illius appetendo: malus fiat. neque iactura cuiusq̄ i eū cadit ūq̄: ut post dānū dolor affitiatur. Maior. n portici mali. nec ē illo ualidius aliud a quo expugnetur. i hūc iniuria iciderē nulla pōt: qua irritatus lacessitus ue

ꝯ ꝯ rādeſcat. Nihil ei⁹ iugū ſubterfugit: quo ceteꝑtus indignet atq; iraſcatur. Nec ē ſapiēti⁹ eo q̄ꝗ quod illi emulationē īcutiat. Itaq; cum hæc illi nō accidant: nihil ei⁹ naturæ p̄ter ipſū bonū reſtitit. Quemadmodū uero nihil eoꝶ: quæ mala ſunt: ī hac inſunt eſſentia. ita in nullo alio bonum inuenitur. In ſingulis enim reliqua inſunt ſingula. tū in paruis: tum in magnis: tum etiam in his: quæ ſecundum unum. & in ipſo queq; animali maxīo omnium atq; potentiſſimo: quod utiq; paſſionibus genita replet. Nā generatio paſſio quedam ē ubi autem paſſio: nullo modo bonum. ubi bonū non paſſio ponitur ulla. ubi dieſ nullo modo nox ubi nox: neq; etiam dies. Quapropter in generatione bonum eſſe non poteſt. Reſtat itaq; in eo: quod ingenitū: ut autem materie conceſſa eſt: ōnium participatio. ſic queq; boni participatione: mundus bonus. bonum dico: in q̄tū ipſe etiam omnia efficit. Qua quidē ex parte bonuſ eſt munduſ: in reliquis omnibus non bonuſ. Paſſibiliſ. n. ac mobiliſ eſt: & omniū prætereа cauſa paſſionū. In hoīe iſup compatōe mali: bonū. Id qpp̄ quod nō nimiſ malū quodq; mīus malum: bonū i hōini b⁹ appellam⁹. Quo fit. ut bonū nr̄um nihil aliud ſit q̄ mali portio minīa. Vnde illud & ſeq̄t. ut bonū hui⁹mōi a malo ſepatū eſſe nō poſſit. Inqnat̄ in hoc bonū admixtiōe maloꝶ. Infectū uero ulterius bonū non permanet. Si minime permna&;

malum efficitur. In solo igr deo: bonum ipsū exi stit. Quare solum boni nomen o esculapi: natura boni nequaquam. Neq; enim id cape potest mate riale corpus cōfectum ūdiq; :& oppressum praui tate: laboribus: doloribus: cupiditatibus: iracūdia: deceptionibus: stultisq; opinionibus: ac nugis. De terrimū tamē omniū id cēseo esculapi: quod unū quodq; horum: quæ dixerim: summum creditur esse bonum. Fugiendū in primis malum est: uen tris luxus: malorum omnium fomes. hinc error: hinc boni priuatio. Equidem ingentes deo grati as habeo: qui: de natura boni cogitāti: mihi sentē tiam hanc certam infudit. quod in mundo bonū esse non possit. Siquidem mundus congeries est malorum. Deus autem boni: uel bonum: dei exu berans plenitudo. Supereminentia quippe bono rum circa essentiam sincere fulgentes atq; purissi me. Neque forte sunt essentiæ dei. Audiendum sane id assero o æsculapi: essentiam dei. si ullam de us habet essentiam: ipsum bonum esse. Pulchrum uero & bonum in mundo aut in mundi partibus inuenire non licet. Nam quæcunq; sensus mouēt: idola sunt: & uanæ quædam admirationes. Quæ uero sēsuū organa subterfugiūt: ad pulchrū bonū q; ptinēt. Vtq; acies oculi: dū nō cernit sic neq; pul chrū bonūq; cognoscit. Hæ siqdē partes: dī sūt ite gerrimæ illius ꝓpriæ cognatæ: īsepa rabiles: pcipu eq; dilecte. ut has ipse d9 amat: sic ab his ipse de9

amatur .si deum percipere poteris:pulchrũ quoq; bonumq; percipies . perfulgens omnibus illustra tum a deo . Pulchritudo.n.sine comparatione .Si ne mutatione bonũ. Deus.n. comparationem mu tationemq; nullam obmittit. Quemadmodum er go deũ pulchrum bonumq; noueris : ita sane :ex cæteris uiuentibus cũ a deo se cerni nequeãt :nun q̃ comunicandum . Si deum quæsieris :pulchritu diné ipsam quæres :quæ tandem ad id ferat. unica uia est :pietas cognitioni coniuncta. Quapropter ignari mortales :& a pietatis semita deuii: hominẽ quoq; bonum nominare non uerentur. cum boni notitiam uerã habere nullam possit :sed malis irre titus & ilaqueatus sit:malumq; bonum esse cẽseat insanabiliterq; malis utatur :eorũq; iacturam :pri uationemq; formidet . Omnibus deniq; machina mentis uiribusq; contendat : ne unico solũ malo prematur:uerũ & in numeꝝ mala magnitudinéq; augeantur. Talia sunt o Esculapi decora hominũ atq; bona :quæ nec fugere nec odisse ualemus . oi um namque difficillimũ id existit . ob eam potissi mum causam:quia nos illis uti oportet atq; uesci : iisq; orbati :uitam agere nullo modo possimus :

QVOD SVMMVM MALVM HOMINI BVS IGNORARE DEVM :

q Vo ruitis mortales ebrii q meꝝ ignorãn

tie combibiſtis? Cum id ferre nequeatis: euomite. Viuite ſobrii: oculis mentis inſpicite. Quod ſi mi⁹ poteſtis omnes: ſaltem q poſſunt: id agant. Igno rantiæ peſtis omné terram ſubuertit. animáq; cor rumpit coporis uinclis incluſam. neq; ſinit eam ſa lutis iter aſciſcere. ne permittite uos i lacũ corupti onis mortiſq; ſubmergi. Reſpirate iá reſpirate: ad fontem uitæ recurrite. Illumq;: qui uos itrodu cet i aditum ueritatis: capeſcite. Ibi fulgidũ lumẽ nullis imixtũ tenebris. ibi nullus ebrietate delirat: ſed omẽs ſobrii uigilant: atq; mentis oculis eum: qui uideri uult: acutius intuentur. Is nec auribus percipitur: nec cernitur oculis: neq; ſermone pro fertur. Sola mens eum ꝓſpicit: ſola mẽs predicat. In primis autem oportet ueſtẽ: quam circũfers: ex uere. Indumentũ inſcitiæ: prauitatis fundamẽtum corruptionis uinculũ: uelamẽ opacũ: uiuam mor tem: ſenſitiuũ cadauer: ſepulchrũ circũuertile: do meſticũ deniq; furem. Qui dũ blanditur: odit. dũ odit: iuidet. huiuſcemodi eſt: quo circũtegeris um braculũ inimicũ. Ad ſeipſum te deorſũ raptat. ne forte cõſpiciẽs ueritatis decorẽ: ac proximũ bonũ huius oderis prauitatẽ. neue huius inſidias: quas i te aſſidue machinatur: aliq̃ndo preſentias. hoc aci em interioꝝ ſenſuum hebetat: & obtũdit. Craſſa illam materia ſuffocat: abhominabili faſtidioſaq; ebriat uoluptate. ne audias ũquã: neue pſpicias ea quæ iure & audienda ſunt: & iprimis inſpicienda.

NIHIL EORVM QVAE SVNT INTERITVS: SED MVTATIONES: DECEPTI HOMINES INTERITVM NOMINANT. AD TATIVM:

d E anima & corpore o fili dicẽdum. quonammõ imortalis aĩa: quãtaq; sit agendi uirtute: in concretione dissolutõeq; corporis. Mors ad horum nullum attinet. Thanatos enim.i.mors cõceptus quidem est mortalis appellationis: uel uanum quiddam: uel per ablationem primæ litteræ. thanatos.i.mors. pro eo: quod dicitur athanatos i.immortalis. Thanatos enim iteritum significat. At nihil eorum: quæ inmundo sũt interit. Si enim secundus deus est mundus: nec nõ immortale uiuens: ĩpossibile ẽ imortalis animãtis partem aliquã interire. Quæcunq; mundo insũt mũdi sunt mẽbra. homo præsertim animal rationale. Primus omniũ uere sempiternus: imortalis: ingenitus deus omniũ auctor: Secundus deinde ad illius imaginẽ: mũdus ab eo genitus. & ab eodẽ seruatus: nutritus: & i mortalitate dõatus. uelut a ꝓprio pr̃e uiuens qdẽ sẽp: & imortalis. eteni sẽp uiuẽs qdẽ: sẽp & imortalis. et.n. sẽp uiuens: & sẽpiternum: hoc inuicem differunt. quia sempiternum quidẽ ab altero factum non est. sin autem: fiebat a seipso: non ab aliquo factum fuit quia fit semper. Sempiternum enim quatenus sempiternum

est omne : pater autem ille sui ipsius sempiternus At uero mundus:a patre sēper uiuens īmortalisq; factus. Quantumq; materiæ fuerat subiectum patri .pater ipse corporeum agens & in molē congregans :id totum spericum reddidit . Imprimēs qualitatem materiæ existenti īmortali rationeq; materiæ sempiternum habenti . Plenis autē ideis ōībus qualitates pater miserens in speram : uelut in girū omni qualitate circunscripsit . Exornarī autē uoluit id :quod post ipsum est . q̄si īmortalitate fultiēs ōne corpus.ne materia ab huius congressu discedere uolens : in suā deformitatem iterū resoluatur : Quādo.n.īcorporea erat materia o fili:deformior erat.hēt hæc quoq; materia qualitates quasdā exiguas:reuoluta crescendi pariter et decrescēdi natura:quam homines mortem uocant.Huiuscemodi autē cōfusio circa terrena uiuētia ..Cœlestiū q̄ppe corpora unum atq; eundē seruāt ordinem:quē scilic& primū a patre suo sortita sunt. Seruatur autē ipse a restitutione cuiusq; indissolubilis.Restitutio uero cōstitutionis corporꝝ terrenoꝝ : ipsaq; dissolutio in corpora dissolubilia:& īmortalia restituit Atq; ita sensus priuatio fit:nō destructio corporū Tertium quoq; animal homo ad imaginē mundi genitus secundum patris uoluntatem sese habens præter cætera terrena uiuentia :nonmodo cum secundo deo cognationem habet : uerum etiam intelligentiam primi . Secundum plane deum utpo

te corporalem sensus comprehendit. Primũ uero deum: ut incorpoream: bonamq; mentem mente consurgit. TATI. Id ergo animal nonne destruitur? TRISME. Melius melius ominare o fili: ac insuper meditare quid deus: quid mũdus: quid animal immortale: quid animal dissolubile. Scito quoq; mundũ a deo simul atq; in deo: hominem uero a mundo & in mundo consistere. Principiũ auté compreheńsioq; omnium & constitutio deus.

QUOD IN SOLO DEO PVLCHRVM AC BONVM: ALIBI VERO NEQVAQVAM. AD AESCVLAPIVM.

h eri o Aesculapi perfectam edidi orationẽ In præsentiarum autem necessarium esse arbitror: ut de sensu breuiter disseramus Sensus ac motus i hoc potissimũ discrepare uidẽtur qa hic quidẽ secundũ materiam: ille auté secũdum essentiam est. mihi tamem uterq; conuenire uidetur: neque distingui in hominibus ratione. In tus animantibus sensus nunc unitus est: in hominibus autem intelligentia. Ab intelligentia quidẽ intellectus differt: quemadmodum a diuinitate deus. Diuinitas. n. a deo: intelligentia uero ab homine prouenit. Hæc sermonis est soror. aut utraq; sibi inuicem instrumenta. Nam neq; sermo absq; intellectione pronuntiatur: neq; intellectio absq; sermone prodit in lucem. Quamobrem sensus & intelligentia in homine: tanq̃ connexa conspirãt

inuicem. Neque enim sine sensu intelligere: neq; si ne intellectione sentire ullomodo possumus. Intel lectionem tamem absq; sensu intelligere possibile est. instar eorum: qui in somnis phantasmata uidét tamen quoq; uidentur utraque operationes isõ niorum uisionibus exterius: sensu autem ex som no in uigiliam suscitari. In animam præterea cor pus: homoq; unitur. quotiensq; utreq; sensus par ticule sibi cõsentiunt: tunc intellectio cõcepta mẽ te disponitur. Mens omnes notiones cõcipit. bo nas quidem: quotiens a deo semẽ infunditur: con trarias autem: cum a demonibus quibusdam sp mata iaciuntur. Nulla profecto mundi pars est d̄ monum præsentia destituta: horum lumen ab ip so deo totũ descendit. Demum deniq; transfusus in hominem: semina proprie orationis inspergit. Mens autem conspersa seminibus pregnans inde parit adulteria. stupra: homicidia: patricidia: sacri legia: diuinorum cõtemptum: iugulationes: euer siones urbium: pestes hominum: & reliqua omnia quæcunque malorum sunt opa demonũ. Dei pla ne semina pauca: at illa quidem magna: pulchra bona: uirtus. s. temperantia: pietas. pietas: autẽ dei cognitio. Deum qui recognoscit: bonis refectus omnibus: notiones diuinas assequitur. notiones i quam haud multorum similes. Quadecausa si qui huic se cognitioni dedicant: nec ipsi uulgo placent nec uulgus illis. Insanire demum putantur: risũq;

reportant. Interdum etiam odio habentur: contu melijs afficiuntur: uitaq; priuantur. Improbitaté enim hic habitarẽ diximus: terramq; illius esse prouinciam. Terram dico non mundum totum: ut impii quidem obloquuntur: uerumtamen homo deo deuotus: q primum diuinam pregustauerit uisioné: obliuioni reliqua omnia tradit. atq; etiam. quæ reliquis hominibus mala sunt: huic ut bona contingunt: consulanti prudenter: & ad scientiam singula referenti. quodq; mirandum est: mala semper in bona penitus conuertenti. Sed iam ad sermonem de sensu iterum redeamus. humanũ est: sensũ cũ intellectione coniungere. Nam omnes: ut supra retuli: homines intellectione fruuntur. Cæterum secũdum materiam unus: alter secundum essentiam. Qui enim prauitatis seruus est materialis: a demonibus quoq;: ut diximus: intelligendi semen accepit. At si qui bonitatis animæ sunt: horum naturã ipse utatur. Deus enim omnium auctor: efficiens autem omnia: sibi ipsi consimilia redit. Hæc tamẽ genita bona in operationis usu sterilia. Mundi nãque reuolutio generatiões exagitãs: qualitates efficit. Quasdã ĩficiés: maloq; fedãs. Quasdã defécãs: bonoq; purgãs. Mũdus o æsculapi sésũ motũ que possidet. nõ humano sésui motuiq; cõsimilé: sed potétioré sane atq; ad modũ siplitioré. Nã sésus & ĩtelligétia mũdi: id unũ est. Cũcta .s. facerẽ: ac facta resoluere. Diuíæ uolũtatis organũ: hac potissimũ

ratione conſtructum : ut a deo ſemina ſuſcipiens
uniuerſa : eaq; tuto ſinu recondens: omnia quidé
cõponendo producat . omnia rurſus auferat diui
dendo: atq; inſtar agricultoris periti: quodcunq;
nimis adultum eſt : amputat.ut ſtatutis tempoꝝ
interuallis : reuireſcat . Nec eſt quicq̃: cui uitá mũ
dus ipſe non præſtet . Simulq; uitæ locus eſt : eſt
atq; etiam inſtitutor. Corpora uero ex materia in
differentiá conſtant: hoꝝ quædam ex terra : quæ
dam ex aqua: ex aere alia:ex igne quoq; permulta
uniuerſa certe compoſita. Quædá tamé congeſta
magis:nõnulla uero ſimplitiora. Illa grauia : hæc
leuia . Velocitas autem agitationis : illius uarieta
tem generationem qualitatis inducit. Spiratio.n.
crebra exiſtens : corporibuſ qualitatem una cũ ſu
ꝑabundantia uitæ: ſuppeditat. Deus igitur Coſ
mi .i. mũdi pater . Coſmus auté eoꝝ : quæ in coſ
mo : & coſmus quidem dei filius. Quæ uero i coſ
mo : ſub coſmi ditione cõſiſtunt : ac iure coſmus
appellatus eſt. Omnia ſiquidem uarietate genera
tionis .i. exornat. necnon indeſinentia
uitæ operatione perpetua neceſſitatis : celeritate e
lementorũ : cõmixtione : ordine genitoꝝ. Ipſe igr̃
Coſmus:i.ornatus neceſſitate ſimul & merito nõi
natꝰ é : aiantium õniũ ſenſuſ & itellectio. Quæ ex
externis ífluũt ab eo:quod cõtin& inſpirata . Coſ
mus auté quæcunq; ab ipſa origine ſuſcepit a deo
perpetuo ſeruat . Deus profecto : nõ ut quibuſdá

uidetur:sensit. menteq; captus est.Ii:n.miseri pres
si perperã obloquũtur. Quæcunq; sunt o Aescu
lapi in deo simul: atq; a deo pendentia: partim p
corpus agentia: partim mouentia per essentiam a
nimalem: alia per spiritum uiuificantia: alia uero
receptacula defunctorũ. Rectius auté dicemus de
um talia nõ habere: sed ut ueritatem liquidam ex
primamus: ipsũ esse cuncta fatebimur. Nec ea q
dem ab extimis caper:ad extima nihilominus por
rigentem. Id est sensus & itellectio dei. Vnde nul
li unq̃ futurũ est tempus: in quo existétium aliqd
in nihilũ euanescat. Quotiens uero existétia dico
dei: dico thesaurũ. Ná existétia ipse deus amplec
titur. Extra hunc nihil ẽ. extra nihil ipse. Hæc ti
bi o Aesculapi intelligenti; uera uidebuntur igno
ranti auté: incredibilia. Intelligere.n.ipsũ credere
est. at nõ credere: proculdubio ignorare. Sermo
siquidé meus ad ueritaté usq; cucurrit. Més quo
q; ãpla: & a sermone ad certũ qddã deducta: ueri
taté atigit. Deniq; conprehédés oĩa:eaq; iueniens
consona illis:quæ interpretabatur e uestigio credi
dit: & in ipã fide decora fœliciter requeuit. Quæ i
gitur de diuinis dicuntur: itellecta credũt qdé:nõ
itellecta negãt.hæc aũt đ itelligétia dicta suffitiãt.

MERCVRII TRISMEGISTI CLAVIS AD TATIVM

h esternũ o Aesculapi sermoné ascripsi tibi. Vn
de æquũ ẽ hodiernum Tatio dedicar: eoq;

magis id operepretium:quo disputatio præsens: omnium ad illum a nobis antedictorũ cõpendiaria quædã summa futura est. Deus & pater & bonum o Tati naturã eandem:immo eundem actũ habent:Illa siquidẽ augmenti:diminutionisq; appellatio ẽ:quæ circa mutabilia & imutabilia.i. humana & diuina uersantur. Quorum unumquodque ille uult esse:alibi uero actum: quemadmodũ in aliis demõstrauimus:diuinorum atq; humãorũ quæ quidem in hoc intelligere necesse ẽ. huius actus uoluntas est:huius essentia uelle cuncta subsistere. Quid est deus & pr̃ & bonũ? nisi ipsum esse horũ omniũ nõdum existentium? Quin etiã existẽtia ipsa horum dum sunt:id deus:id pater:id bonum:cui nihil aliud ex omnib9 applicatur. Mũdus enim ac sol eorum:quæ sunt secundũ participationẽ pater:nõ tamen uiuentibus uitæ bonitatisq; causa. Quod si hoc ita se habeat: comprehẽsus agitur a uoluntate boni:sine qua:nec esse unquam nec fieri potest:Cum filiorum pater.tum ꝓcreationis.tum etiam alimenti: per solum appetitum boni suscipiens.Nam bonum actiuum est:id alteri cõuenire:quã illi nequit. Quod cũ accipiat nihil:uniuersa uult esse: Nõ dico o Tati uniuersa facit:faciens enim longo quodã tẽpore: deficiens ac indignum est. Siquidem interdũ facit:iterdum cessat:egenum quidẽ & quãtitatis:pariter & qualitatis.Nõnunq̃ qualia & quanta disponens: alias

horum contraria. Deus autem & pater & borũ: eo ipſo quod omnia eſt. Tale igitur ei quidem iſta precipere poteſt Etenim hoc uult eſſe:& ē. Et ipſũ maxime uero ipſi:nam cætera oía ꝑpter ipſum. Proprium quippe boni:o Tati ſeſe notum prebeř id bonum eſt o Tati. TATIVS. Viſionis pater bonæ & pulchræ nos participes redidiſti. Vnde meæ mentis oculis uiſiõe quaſi iam expiatus eſt. TRIS: Neq; uero quemadmodũ ſolis radius: fulgore nimio:corrumpit oculos:calligantéſq; reddit: ſic ipſius boni cóſpectio. Illuſtrat enim:atq; oculi lucē eo magis exauget:quo quis capere magis poteſt intelligibilis ſplendoris influxũ. Velocior eſt & acutior diuina lux ad penetrãdũ: ĩnocentiaq; & immortalitate ſingula complens. Qui nitoré hũc a corpore uberius haurire poſſunt? Obdormiũt ſæpenumero a corpore ad aſpectum pulcherrimũ: quemadmodum Celius & Saturnus nři ꝓgenitores aſſurgũt. TATIVS. Vtinã & nos pater. TRIS: Vtinam o fili. Ad huc tamẽ ĩbecilliores ſumus ad cõſpitiendũ. Tunc autem poterimus mentis oculos eleuare:bonũq; decorem incõprehenſibilem q; proſpicere:cum nihil de illo prorſus dixerimus Eius cognitio diuinum ſilentium eſt:& intẽta õniũ applicatio. Qui id intelligit: nil poteſt aliud cogitare. Qui id meretur: nil præter ipſum aliud intueri .Qui id audit: nil audire poſt ipſum: neq; corporis & ſui mẽbra moueř. Vniuerſis ꝑfecto

corporis sensibus motibusq; solutus: intrepidus agit. Nam qui totum circũlustrat undiq;: menté totam quoq; irradiat: animá abstrahit totá a corpore: totam in essentiá deniq; dei tráffigurat. Impossibile.n. o fili animá hominis: in corporis fece iacentem diuiná assũmere formam. Neq; licet etiam dei pulchritudinem contueri: nisi quis ante in deum fuerit reformatus. TATI. Quonam pacto id dicis o pater? TRISME. Omnis animæ distributio o fili. TATI. mutationes auté quoná mõ iteri distribuentes? TRISME. Nũ i his quæ generatim diximus audisti: quéadmodũ ab una mũdi totius anima: uniuersæ profluunt animæ per omné mundum tanq̃ distributæ circũcurrentes? Harũ utiq; animaꝝ mutationes permultæ: parti sane in melius fœlitiusq;: parti auté in contrarium. Nã reptiliũ quædá: i aq̃tilia transmutant: aquatiliũ animæ: in terrestria migrant: terrenoꝝ in uolatilia scandunt: aereoꝝ uertunt in homines: hominũ deinde imortales animæ: in demones transeũt demũ i deoꝝ choꝝ fœliciter reuolant. Chori deorũ gemini. uagátiũ unus: non uagantiũ alter. Atq; hæc est suprema animæ gloria. Anima uero in corpus humanũ delapsa: siquidé mala perseuerauerit: non gustat immortalitatis quicq̃. neq; bono etiam fruitur. Reuoluto autem itinere in reptilia præcipitans: hæc utiq; adiudicatio penaq; est animæ malæ. Prauitas animæ: ignorantia. Aía

naturæ rerum bonique ifcia:orbata oculis:corporis sese passionibus iplicat. Aia .i. mali demóis ritu corruta:seipsam ignorans:abiectis corporibus:mõstrisq; dformibus:seruit. Corpus suũ uelut onus infestũ circunfert:nõ presidẽs corpori: sed ob ignorantiam subiugata. Contra uero uirtus animæ cognita ẽ. Eruditus.n.re uera: bonus:pius:diuinus. TATIVS. Qui hic est o pr̃? TRISME. Qui nec loquiẽ:nec audit multa. Qui duobus sermonibus:seu dicendis siue audiendis: intendit.& pugnat in tenebris. Nam deus:& pr̃:& bonum.nec lingua pronunciatur:neque percipiẽ auribus. Cũ hæc igitur ita se habeãt i oíbus:quæ sunt ex eo:quod seorsum ab illo esse nequeunt:sẽsus insunt.Inter cognitionem aũt:ac sensum:multum iterest.Sensus enim superantis motus existit cognitio: scientiæ terminus. Scientia dei donum siquidem una quæq; scientia incorporea mente utens ut organo: mens autem corpore. Quáobrẽ utraq; in corpora: tum intelligibilia: tum etiá materialia: recurrunt. Ex oppositione.n & cõtrarietate cõstare omnia necesse est: neq; aliter se habere possibile est. TATI. Quis igitur materialis iste deus? TRISME. Mundus: pulcher quidẽ: non tamen bonus. etenim ex materia constat: passionibusq; subiicitur. Primusq; est eo℞: quæ patiunẽ Secundus autem eo℞ quæ sunt. Indigus: præterea suapte natura factus: aliquádo semper existés

consistens i generatione atq; genitus:qualitatũq; &quantitatum omnium genitura. Mobilis enim. Omnis auté materialis motio : generatio dici debet. Intelligibilis quoq; status hoc pacto : motum materialem agitat. Quoniá mundus spera est.i.caput.nec supra caput materiale quicquam. Quéadmodum neq; aliud sub pedibus inteligibile:at materialia cuncta. Mens uero caput in circulũ agitatum.i.secũdum naturam capitis motũ. Quotcũque igitur cõtigua sũt:capitis illius pellicule:quæ sane anima est:ímortalia nata sunt : quasi corpus sit in anima cõstitutum:animamq; habétia:plena sunt corpore. Ve℞ quicquid a pellicula procul in qua sunt:quæ magis participant anima : corpus existit.totũ uero animal est. Itaq; mundus ex materiali quodam & intelligibili:compositus est. Mũdus animal primum:homo secundũ:post mũdũ : animal. Primum auté animalium reliquo℞.quodcunq; uero anime munus conceditur aliis:homo quoq; possidet. Neque solum nõ.bonus sed mal⁹ etiá.utpote mortalis perpenditur. Mundus enim non bonus:quia mobilis:nõ tamé malus:quoniá immortalis. Homo autem tũ quia mobilis:tũ ét quia mortalis:malus esse censetur. Anima hominis í hunc uehitur modum. Mens í ratione:ratio í anima.amima í spiritu.spũs in corpore. Spiritus p uenas arteriasq;:ságuinemq; diffusus : animal ũdique ciet:moléq; corporis suspensá substinet:atq;

circumfert. Vnde decepti quidam: humorem san guinis: animá existimarũt. nos plane latuit. quia ĩ primis oportet spiritum ad animá usq; manere. đ inđ sãguinem coalescere: uenasq; & arterias cauas extendi: demum resolui animal: eamq; morté cor poris esse. Ex uno aũt principio cuncta dependét principium: ex uno atq; solo. Et principiũ quidé mouetur: ut rursus extet principium. Ipsum tamé unũ prestat: nec ab unitate discedit. Tria igr̃ hæc sunt: Deus pater bonũ: & mundus: & homo. Mũ dum deus habet: mũdus hominem. Mundus dei filius: homo genitura mundi. Neq; enim ignorat deus hominem: sed curam eius habet. ab eoq; co gnosci se uult. Hæc unica salus homini: cognitio dei Hæc ad olympũ ascensio. Ex hoc uno dumta xat anima bona: neq; interdum quidé bona: alias autem mala. at secundũ necessitaté. TATI. Quo mõ id asseris o mi Trismegiste? TRIS. Hoc inquã assero. animam pueri contemplari seipsam: nõdũ ex natura sua ꝓpter corpus egressam: nondũ enĩ corpus omnino cõpactũ ẽ: ac seipsam undiq; pul chram cõspicere. Ná haud corrupta est adhuc a corporis passiõib⁹: mũdi totius aĩa tũcq; depédés. Cũ uero cõpactũ é corpus: animáq; ĩ sui molé di spergit: & distrahit: tũc illa obliuioni subiicit̃: pul chriq; ac boni uisione priuatur. Obliuio autem ipsa improbitas est. Idemque accidit iis: qui egrediunt̃ ex corpore. Recurrente. n. aĩa ĩ seipsã:

ſpiritus in ſanguinem:anima in ſpiritum cotrahit̃ Mens a uelaminib9 libera & diuina exiſtés:ſuapte natura igneum ſortita corpus:per loca omnia circũuagatur.animamq; iuditio iuſto ac merito ſupplitio dereliquit. TATIVS. Quo pacto id ais o pater? TRIS. Mens quidem ab anima:anima uero a ſpiritu ſeperatur. Indumentũ mentis anima. Indumentũ animæ ſpiritus. Cointelliger̃ oportet o fili cum dicente auditorem:atq; cõſpirare:auditumq; acutiorem uoce dicentis hr̃e. Harum o fili ueſtrũ cõuolutio in corpore terreno cõficitur. Siquidem nudam ſecũdum ſe menté i terrea ſiſtere mole penitus impoſſibile.neq; enim potis eſt terrea fex mẽté adeo diuiná ſuſcipere:neq; tantũ numẽ patibili confirmatũ corpore ſuſtinere. Aſſumpſit ergo mens animam uelut amictum. Quin ét aía diuia exiſtés uehiculo ſpiritus utit̃. Sp̃s animal totũ pcurrit. Itaq; cũ primũ mẽs a terreno corpor̃ ſoluitur:proprium mox ſubit amictum igneũ: uidelicet corpus: quo ſane quandiu circũtecta eſt: i terreum corpus turgeſcere nequit. Terra namque ignem minime ſuſtinet: tota ſiquidem ab exigua ſintilla cremaretur. Qua đ cauſa terrenæ moli circumfuſus eſt humor:quaſi quodam ad combuſtionem ignis obſtaculum: qui cum acutiſſimus ac uelociſſimus ſit omnium diuinorum cõceptuum ſingulorum cõprehendit elementorum corpora Etenim ipſe cœleſtis artifex:igne potiſſimũ ad ſuã

fabricā utitur. Opifex quidem totius: utitur om minibus. oīs autem faber iis: quæ sunt circa terrā. orba nanque igni mens hominis: ad humanāq; di spositionem dumtaxat idonea. diuina cōstruere ne quit. Humana certe anima: non oīs quidem: si pia beataq;: diuina: postquam uero huiusce modi aīa per mortem a carcere corporis est exempta: cum omnis subierit uirtutis: pietatisq; mandata: certe a ut mēs: aut deus efficitur. Certamen autem religi osæ pietatis: hoc est. Recognoscere deum: iniuriā i ferre nemini. anima tamen impia ī natura propria remanet: ac seipsam nimiū crutiat: corpus querit quod ingrediatur terrenum & humanū. Aliud q ppe corpus quā humanū: animā nō capit huma nam: neque fas est in corpus animantis ratione ca rentis: animam rōnalem corruere. Lex enim diuia generationem tam nephariam prohibet. TATI. Quo igitur modo crutiatur o pater hōis anima? Quodue supplitiū huius animæ grauius? TRIS. Impietas o fili mi Tati: cuiusnam ignis ardentior flamma: quam impietatis est? Quænam fera mor dax ita corpus lacerat: ut inpietas laniat animā? Nōne uides quot malis animus premitur impius? Heu sic fili uociferatur ipius animus. Vror: absu mor: quid agam nescio. Deuorant me miserū ma la undiq; confluentia: non uideo quicquam: heu miser: non audio. Tales afflicti sunt animi uoces. Talis naturæ congrua mulcta: nō qualē tu forte

fili:& alii quidam arbitrantur:quibus uidetur aīa nostra: postquā est humanā exuta figurā ī corpora degenerare brutoꝝ. Hic enim impius error . uerum castigationis eius mod⁹ alter. Mens utiq; cū demon efficitur:ad obsequium dei iubetur igneū capescere corpus:inde in animam trāffusa nepharia̅m: causam flagellis uerberat peccatoꝝ . his aīs uerberatus iniquus ad neces:cōuitia: obiurgia: rapinasq; uarias sese uertit.ad ea deniq; per quæ deliquūt homines:uniuersa delabitur. At cum ī sāctā mens influit animā:extolit illam ad sapiētiæ lumē Hec anima postmodū nunquā somni torpore lāguescit : sed & uerbis pariter:& operib⁹ humano fert opem generi:iuuatq; modis oībus suum sēp emulata parentē. Quam obrem oportet o fili nos agentes deo gratias:obsecrare:ut bonæ mētis participes efficiamur. ī melius quidem anima migrat: in deterius nunquā . Est ēt animarum cōmunio quædā deorum. animæ cōmunicant hominū animis. Deus se cōmunem singulis exhibet. prestantior enim cunctis ille. Cuncta autē illo sunt imbecilliora . Mundus deo : homo mūdo:homini brutū subiiciatur. Deus super omnia est:& circa omnia. Dei radii actus existunt:mundi radii sunt naturæ radii uero hominis artes atq; scientiæ. Per mundū exercentur actus:iiq; in hoīem: per mundi radios naturales descēdūt. Naturæ p elementa:homines per artes atqu: scientias . Hæc utiq; mūdi totius

administratio ex unius natura dependens: perq; unam materiem recte discurrens: qua nihil ualidius: nihil diuinius: nihil deniq; magis unitũ. Hominum ad deos: ad homĩes deoꝝ cõmunio. Iste bonꝰ est dæmon: anima: quæ hoc plena est: beata est. misera uero: uacua. TATIVS. Quanã ratione id ais o pater? TRISME. Scito mi fili: quia anima õnis habet ipsum bonũ pro mente. De hac enim præsens nobis est sermo: non de ministro huius: quẽ supra diximus: ex iuditio demissum ad ĩferos. Anima: mentis præsentia destituta: nec agere quicquã nec dicere potis ẽ. Sæpe uero mens extra animã: quo quidem ĩ tempoꝛ̃ nec audit: nec uidet anima: sed animali similis est ratione carenti. Tanta ẽ potentia mentis: quæ animam huiusmodi deserit: implicitam corpori: & ab eadem tractam ad infera. Talis anima fili mi mentẽ nullã habet: Ideoq; nec hominẽ hunc appellare phas est. Homo siquidẽ animal est diuinum: nec est cum terrenis brutis: sed cum diis cœlestibus cõparandus. Quinimmo si audendũ est ueꝝ fateri: homo uerus uel cœlicolis est prestãtior: uel saltem pari sorte potitur. Etenim quicunque cœlitum descendit ad terram: cœli limitem deserit. Homo autem ascendit in cœlũ illudq; metiꝛ̃. Nec eum fugit: quæ ima sũt: quæue sublimia. Ac r̃liqua omĩa diligẽter ĩqrit. Quodque maius ẽ terrã qdẽ haud dimittẽs: ĩ cœlũ attolliꝛ̃: tã ampla ẽ humãe naturæ potestas. Quãobrẽ:

audendum est dicere. hominē quidem terrenū: deum esse mortalem. Deū uero cœlestem: īmortalē hominē. Itaq; hoꝝ uirtute duoꝝ: hominis scilic& ac mundi: gubernātur singula. uni demum cuncta subiiciuntur.

MENS AD MERCVRIVM:

d Esine tā diu differere o Trismegiste Mercuri. Sile: iam ante dictoꝝ reminiscere: Etenim sensum tibi meum nō pigebit exprimere. eoq; magis: quo multæ & uariæ īter mortales: de mūdo deoq; opiniones pererrant. TRIS. Equidē ut ingenue fatear huius rei ueritatem: nōdum teneo ipse. ergo mi domine puram exprime ueritatem. nam unicum te elucidare talia posse cōfido. MENS. Audi me igr̄ ofili. Tēpus: deus: & uniuersum: sic se habent. Deus eternitas. tempus generatio. Deus eternitatē: eternitas mundum: mundus tempus: tempus generationē efficit. Dei quasi essentia est: bonum pulchꝝ. beatitudo. sapientia. æternitas. essentia. ipsum idem. mūdi ordo. temporis transmutatio. generationis mors & uita. actus dei mens & anima. æternitas. perseueratio. atque immortalitas. mundi institutio & restitutio. tēporis augumentum & diminutio. generationis denique qualitas Aeternitas ergo ī deo. in æternitate mundus. tempus in mundo. Intempore generatio. æternitas extat circa deū. Mundus ī æternitate

mouetur:tempus terminatur i mundo.generatio cōplectitur in tempore.fors itaqꝫ omninm deus : essentia uero æternitas. Opus æternitatis est mū dus. factus quidem nō aliquādo:factus autem sen per ab æuo. Cum uero nunquam cesset æuum : nunquam cessabit & mundus. Cumqꝫ sit mundꝰ æternitate comprehensus:nulla mundi pars iterit TRISME.dei uero sapientia quid est?MENS.Bo num:pulchrū : beatitudo omnis uirtus & æuū : unde immortalitatem prestat æuum: pseuerantiā materiæ tradens. Origo enim materiæ pendet ex æuo, quemadmodū ex deo æuum. Generatio q dem ac tempus naturæ geminæ.& i cœlo sunt & in terra.in cœlo sane immutabilia sunt. Hæc duo atqꝫ immortalia:in terra mutabilia corruptiōiqꝫ o bnoxia. Aeternitatis anima deus est:anima mun di æternitas:terræ anima:cœlum. Deus in mente: mens in anima:anima autem in materia. omia ue ro ista per æuum:totum hoc corpus in quo cor pora omnia anima mente : deoqꝫ plena:ītima mū di replet:cōplectitur extima: uitam oībus hæc su gerit.extrinsecus quidem:igenti huic pfectoqꝫ a nimali mundi:intrinsecus autem cæteris quæ īsūt mundo uiuentihus Supraqꝫ incœlo:quod idē est : ōnia sistens infra uero ī terra: generetionē agitans. Mūdū pfecto cōtinet æuun.siue p necessitatē : seu puidentiā:uel natura.Et si quid aliud quis cogitat uel ēt cogitabit unquam:id ōne deus agit . Actio

dei potestas ĩsuperabilis:cum qua nec humanam: nec diuinam ullam comparare quis audeat. Caue igitur o Mercuri. ne quid infernorum: ne quid ẽt supnorum dei simile cẽseas. nam a uirtute penitus aberrares. Nihil quippe simile est: quod dissimile solumque & unum est. Neque cuipiam putes eã dem: quæ deo uim adesse. Quid enim post illum tale: & ad immortalitatem: & ad qualitatis trãsmu tationẽ? quid autẽ præter hoc aliud deus efficiet? neque enim ociosus est deus: nam ociosa forent omnia. Cuncta siquidem plena sunt deo: ociũ ue ro innullis mundi partibus reperitur. nomẽ ꝑfec to uanum est ocium. tum secundũ id quod agit: tum etiam secũdum id quod agitur: uniuersa fieri necesse est: ac semper fieri secundũ loci cuiusq; na turam. Agens non uni præsẽs est tantũ: sed omni bus nec unũ dumtaxat uerũ uniuersa producit. Nam efficax existens in se ipsa potestas: in iis quæ facta sunt minime sufficiens est. Sub ipsa enim sũt opa ab illo progenita. Age: contemplare: pro me subiectum tuo cõspectui mũdum: atq; eius diligẽ ter circũspice formam. inuiolabile corpus: quo ni hil antiquius per omne q̃dem adultum ac uirens. Inspice præterea mundos septẽ suppositos: orna tu mirifico fabricatos: ordine sẽpiterno: cursu suo differenter cõplentes æuũ: plena lumine singula: ignis uero in illis nullo modo. Amicitia enim cõ trariorum: dissimiliumq; cõmixtio. lumẽ instituit

illustratũ ab actu dei:bonorũ omnium genitoris: totius ordinis principis:septemq; mũdorũ ducis eterni:lunam uero cæteris præcurrentem:naturæ organum:inferiorem materiam trãsmutanté. Terram in mundi medio sitam: pulchri mũdi subseliũ nutrimentũ terrenorũ omnium:eandemq; nutricem. Meditare numerum mortaliũ: immortaliũq; uiuentium. medium uero quasi cõfinium utrorũque: mortalium uidelicet atq; ĩmortalium: lunam ipsam circueunté. Anima rursus omnium plena: propriis ab ea motibus agitata: partim quidé circa cœlum: partim uero circa terram: nec ea quæ dextra sũt ad sinistra: neq; leua ad dextra. Item nec supa ad ĩfera: nec ĩfera iterũ ad superna. Quod aũt hæc oĩa geita sint o dulcissime mi Mercuri: nequaquam nunc opus ẽ: ut me disserente perdiscas. Nã corpora sunt: hẽntq; animã: & mouẽtur. Hæc autem in unũ congredi absq; congregantis uirtute ĩpossibile est. Oportet igitur aliqué esse talé ac penitus unũ. Nam cũ multi: uariiq; sint motus: & dissimilia corpora: unus autem ordo uelocitatis in õnibus: impossibile ẽ duos aut plures esse factores: neq; enim ordo unus ꝓbaretur ĩ multis. Præterea qui ĩter illos ĩbecillior esset: potentiori nimirum ĩuider&: ex quo seditio quædã exoriretur. Itaq; si unus eorum auctor mutabilium animalium extitisset: cuperet quoque immortalia gignere quemadmodum genitor ĩmortaliũ affectar& mortalia.

Quin etiam una existente anima : unaq; materia ad quam illorum potissimum fabricatio ptinete. Quod si ad utrũque:ad quam prouicia maior? sic autẽ cogita ; õne corpus uiuẽs seu mortale siue in mortale ex materia cõstat & aia. õnia sane uiuẽtia corpora animata sunt:non uiuẽtia uero:nuda pe ne in omnia. Anima quoq; similiter secundum se ipsam suo propiqua parenti:uitæ causa ẽ. uitæ au tem causa:est quilibet ĩmortalium. Quonam igi tur modo : mortalia uiuentia differunt a mortali bus? itemq; ab immortalibus ĩmortalia ? esse itaq; horum omnium auctoris præ cæteris est praeci puũ Nam aia una : uita una una quoque materia. Quisnam iste quis alter præter unicum deum ? Num alteri cuipiam quam soli deo conuenit pcre are uiuentia ? Vnus itaq; deus mundum unũ est confessus ;& solem unum: unicam lunam : unam quoq; diuinitatem. Ipsum uero deum quot credi mus esse ? Vnus igr̃ singula faciet ĩ multis. Num cẽ ses arduum quiddam & laboriosum deo. uitam : a nimam : ĩmortalitatem: mutationemq; efficere ? Tu enim tot tãtaq; potes:uides audis: odoras : gu stas:tangis:loqueris:graderis:spiras:inteligis. Neq; alter est in te qui uidet:quiue audit alter. Nec loq tur unus:graditur alius:hic odorat :ille gustat:hic spirat:intelligit ille. At unus hæc oia præstat : neq; etiam possibile est illa sine dei materia fieri. Vt eni qui cessat ab iis:non est amplius animal:sic qui ab

illorũ cõstructione cessaret:minime deus esset. id autem suspicari nephariũ. Quod si concessum nihil in rerum natuta consistere:cui nõ insit naturalis quidam agẽdi uigor :simulq; certi operis executio:quanto magis asseuerandum est deo nõ desse potestatem omnium & effectum? Nam quicqd ociosum: imperfectum : imperfectum dicere deũ nephas. facit igr̃ omnia deus. Nunc mihi id paulũ temporis o Mercuri totus adesto: ipsũ te michi dedito:opus dei coufestim intelliges. Hoc oPus adesse necessarium erat: ut essent ea quæ fiunt: quæue fiebant:& quæ fient in posterum. Id autem o suauissime mi Mercuri uita est:id uero pulchrum : id autem bonum:id deniq; deus. Sin autem petieris ut hæc tibi p exempla operum ante oculos ponã: aduerte quid tibi accidat generar̃ uolenti. nõ tamẽ illius hoc simile. ille siquidem non diffunditur uoluptate:non habet operis adiutorem. Suapte natura efficax :ui propria operans uersatur: in opere semper existens ipse:quodcunq; fecerit unq̃ Si q̃do ĩfluxũ suum ille subtraxerit : defitiente uita: ĩ mortẽ corruent uniuersa. Cũ uero uiuant oĩa:ũaq; sit uita cunctoꝝ :unus ẽ de9 Rusrus si oĩa uiuentia sunt : & quæ in cœlo uidentur:& quae iacent ĩ terra :una aũt uita cũctoꝝ manat ex deo. atq; ip̃a & ip̃e est deus. ab uno fiũnt oĩa cõditore. Vita uero est ũio mentis & aĩæ: mors aũt non pnities cõcretoꝝ : sed unionis pluriũ dissolũtio: imago

ergo dei æuũ:æui mũdus:mũdi sol: solis autẽ homo. At uero mutationẽ quandã populi mortem esse arbitrantur: ob eam causam: quia moles resoluitur corporis: uita se reuocat in occultum. Equidem o dilecte Mercuri. mũdum quidẽ mutari hac te doceo rõe: quia quædam illius particule ĩ occultum iugiter abeunt: nunquam tamen interire illũ existimato. Hæ profecto mundi sunt passiones: reuolutio scilicet atq; occultatio. Reuolutio quidem conuersio: occultatio aũt renouatio est. Omniformis præterea mundus formas haud sane aduẽtitias: peregrinasq; suscipit. uerũ ipse eas ĩ seipso coagitat: etiam omniformis mundi similis erit: at si unitam formã habuerit. in hoc erit mundo deterior. Quid itaq; dicemus ad hec? ne obsecro ĩ ambiguo resistamus. Quod enim ĩ diuinis ambiguum nondum cognitum: unã igitur hab& ideam. huius autem idea propria cum apectum fugiat oculorum: incorporea est. formasq; p corpora singula exprimit. Neq; ulla te prorsus admiratio teneat: quia sit quædam ĩcorporalis idea. est enim qualis idea sermonis & ĩ scriptionibus apices. uidentur. n. pmultum excedere: planæ tamen ex natura: leuesq; sũt. Meditare autẽ quod nũc dicetur audentius: quodque uerius ẽt asseretur: queãdmodũ homo nequit sine uita uiuer̃: ita nec deus uiuer̃ potest: nisi bona pducat. Hæc. n. dei uita: hic eius: actus agitare singula: uitamq; õnibus ĩspirar̃. Quædã uero eorũ

quæ ſupra diximus:certam quandam requirunt i telligentiam. Conſidera in hoc exemplo:qd potiſ ſimum ſignificare uelim. Omnia ſunt ideo: nō tā quam i loco poſita. Locus enim corpus ē imobile: atq; ea quæ poſita ſunt:motu carent. Locatur qp pe aliter in corpore:aliter i phantaſia. Cogita ſigu la cōtinētem:cogita nihil eſſe quā icorporalis na tura capacius:nihil uelocius:nihil ualidius: ipſūq; omnium capaciſſimum:uelociſimū:potentiſſimū Sic iterum a teipſo incipiens meditare:atq; animæ tuæ precipito:quæ citius quā precipies euolabit. Iubeto iquā:ut tranſeat in occeanū:illa prius quā iuſſeris ibi erit:īde ubi nunc eſt:nequaquam diſce dens. Iubeto iterū ut in cœlum uol&. nullis penis egebit:nihil eius obſtabit curſui:nō ſolū incendiū: nō ætheris amplitudo:nō uertigo cœloꝝ:nō ſide rum reliquoꝝ corpora:quin penetrans omnia:ad ſupernū corpus uſq; tranſcēdat. Quinetiā ſi uolu eris globos omnes tranſire cœloꝝ:quodq; ſuperiꝰ eſt iueſtigare:id quoq; tibi licebit. Aduerte quāta ſit aniæ tuæ poteſtas:quāta celeritas. Tu ne potes iſta? Deus nō poſſit. Hoc igiť pacto cōtēplare deū: ut i ſe ipſo itelligētias ōnes habētē:habētēq; ſeipſū ceu mūdū penitus uniuerſū. niſi te deo equaueris: deum nunq̄ intelliges: nam ſimile ſemper a ſimi li ſuo cognoſcitur. Extende teipſum i magnitudie ſine termino. Emerge ex corpore:totū ſupgredere tēpus:æternitas eſto. Sic deum denique noueris.

impossibile nihil in teipso suppones. Teipsum im mortalem puta: comprenhendere cuncta potenté scientiam omnem atq; omné pariter artem. Om ni sublimitate sublimiorefto: õni fũdo ꝓfundior sensusq; factoꝝ tuoꝝ singulos i te colligito: ignis aquæ: aridi: humidi. Adesto simul mundi partib⁹ omibuscoelo: terræq;: mariq;. per omné ætatem: ext corpusculi tui uentré habitato: p morté nichil interire putato. Cuncta hæc simul cõprehendito: loca: tempora: moles: qualitates: & quãtitates sic d um intelligere poteris. Contra si animam tuam in corpus demerseris: ipsamq; abieceris: iisq; te uerbis in cenum ꝓstraueris: neque scio quicq̃: neque scir etiam ualeo. uastum horreo maris fundum: in coe lum uolare nequeo. non noui quid nunc sim: non noui quid sim futurus in posterum. Quid tibi cũ deo? neque enim potes: cum sis malus: corporisq; fetidi seruus: ipsũ: pulchrũ bonumq; ꝑcipere. Extre ma uero prauitas nõ recognoscere deum. At uero confidere: atque sperare se bonum aliquando repi re posse: uia quædam diuina est; ad bonum recto tramite ducens: facilisq; & peruia. passim procedé ti tibi semper: ocurret ambulanti: nauiganti: die: nocteq; loquẽti: pariter atque tacenti. Nihil est e nim i rerũ natura: quod non aliquá præ se ferat di uinitatis imaginé. TRISMEGISTVS. Nonne in uisibilis deus? MENS. Religiosius loquere: Tri smegiste. nam quis illo lucidior? Ille quippe oia ob

eam cauſam fabricauit: ut eum per ſingula cerneres Hæc dei bonitas: hæc eius uirtus eſt. illũ fulgere ꝑ omnia: nihil eſt uel incorporeis etiam inuiſibile: mẽs ipſa itellectiõe uidet. De⁹ in opatione conſpici tur. Hæc hactenus enodata tibi ſit Triſmegiſte: cætera omnia ipſe per te iam ꝑſcrutaberis: neq; falſa ueritatis imagine decipieris

MERCVRII AD TATIVM DE CõMVNI

m Ens quidem o Tati ex ipſa dei eſſentia: ſi qua tamen eſt eius eſſentia: naſcit. Hæc qualiſcunque ſit: ſola ſeipſum ſincera cõ prehẽdit. Mens igitur ab eſſentia đi nequaquam di uiſa: ſed illi potius eo modo connexa: quo ſolis cor pori lumen. Hæc mẽs deus eſt in hominibus: atq; iccirco nõnulli ex hominũ numero: dii ſunt: eorũq; humanitas eſt diuinitati quam ꝓxima. Etenim bo nus demõ deos quidẽ prædicat imortales hões. ho mines aũt mortales: deos. in animalibus autem irra tionabilibus mens illa natura eſt. Nam ubicunque anima: ibi quoq; mens: quemadmodũ ubicunq; ui ta: ibi etiã anima in uiuentibus: abſque rõnis diſcur ſu. Anima eſt uita uacua mentis: mens quippe adiu trix eſt hominum animarum: eas in bonum ꝓpriũ reuocans. In animalibus ratione carentibus cũ na tura cuiuſque operando congreditur. in animis ho minum reſiſtit interdum: atque repugnat. Anima ſiquidem infuſa corpori: a uoluptate atque dolore

cõtinuo ḋprauat. ex corporis n cõmixtiõe uolup tas & dolor: ceu riuuli quidã scaturiunt: i quos ma dens anima suffocatur. Quibuscũq; igitur animis mẽs præsidet: suo illa fulgore illustrat eaq; moribꝰ malisq; resistens. quẽadmodũ uero medicus eruditꝰ egrotantis corpus doloribus afficit: urẽdo illud: atq; secando recuperandæ ualitudinis gratia. eodem modo mens uoluptuosam affligit animam: ut radices uoluptatis euellat. ab hac.n õnis aĩæ morbus: morbus animæ grauissimus: impietas est. opinio a ute non ad bonũ prorsus ullum: sed ad malũ potius allicit. At uero mens illa repugnans: sic animæ bonum procurat. ut sanitatem corporis: medicus quotcunq; hominũ animæ mentẽ nequaq̃ sortitæ sunt: gubernatricẽ eandẽ: quæ & brutorũ animæ patiuntur. Dimittit eas mẽs cupiditatum imperio ad quaq; expletionẽ ardenti quodã impetu perferũtur: ritaq; feraq; imoderate & irascũtur: & cupiunt Quodq; deterius est: nec finẽ imponunt libidini ullum: nec malorum inueniunt passionumq; termi num. Hisce uelut litrorem: ut uindicem deus legẽ proposuit: TATIVS. Hic o pater disputatio illa de fato: quam in superioribus imperfectam reliquimus reuiuiscit. Nam si decretum sit quosdam adulteros: quosdam fore sacrilegos: cur aliquis ide mulctatur? quando quidem compulsus fati necessitate deliquerit. TSISMEGISTVS. Omnia sunt fati opera fili. absq; illo nihil est corporaliũ: non bo

num : sine illo quicq̃ potest : nõ malum fieri sine il lo. Decretum est eum quid turpe quid commiserit pati : ille ob id committit : ut patiatur ide quodcũ q; patitur quando commiserit. Cæterum de fati ac delictorum suppliciis : in aliis diximus. Præsens ue ro nobis est sermo de mente . Quid mens ualeat : q̃ differens in hominibus ac brutis sit eius instinct9 atq; iterum quo modo i brutis quidem non ẽ mẽs ipsa benefica : in hominibus autem libidinis impe tum cohibet : iracundiæ restinguit ardorẽ. Ex quo sequitur : ut inter homines : irrationales quidam : nonnulli rationales existãt. Cuncti uero homines fato : generationi : transmutationi subiitiuntur. Initium quippe : finisq; fati duo hæc : generatio sci licet ac transmutatio. Et homines uniuersi quidẽ patiuntur id : quod instituit fatum. Verum ratio nales illi : quibus diximus mentem ceu gubernatri cem assistere. non eodem modo : quo cæteri patiũ tur : immo ab improbitate alieni : existenteiq; non mali : patiuntur minime malum. TATIVS. Quomodo rursus hæc ais o pater ? TRISMEGI STVS. Adulter nõne malus ? Homicida nonne malus ? Homo non adulter patitur : sed quemad modum adulter. Non homicida : sed quemadmo dum homicida. Qualitatem transmutationis ef fugere impossibile est : sicut & generationis effec tum. Prauitatem uero mentem habenti uitare lic&

Quamobrem ego mi fili bonum semper dæmonē audiui dictantem: qui si litteris quæq; monumēta mandasset: mira quædam in dies humano generi emolumenta conferret. Solus ille mi fili tāquam ipse pro me genitus deus: uniuersa conspiciens: diuina in nos effudit oracula. Hunc eqdem audiui sic aliquando predicantem: unum omnia sunt. præsertim intelligibilia corpora uiuimus potentia: actu: æternitate. Mens huius bona: quēadmodum & eius anima bona: cū id ita se habeat: nihil est itelligibiliū ab in telligibili distās Pōt ꝑtereā mēs priceps oiu; atq; anima dei: quæcūq; uult efficere. hæc ille. Tu igr̃ ista considera: & ad hunc quē inferam sermonē de fato: mente arrectisq; auribus adsta. Si diligēter litigiosas captiunculas euitaueris: iuenies absq; dubio: quod mens anima dei dominatur omnibus: tum etiam legi: ac cæteris uniuersis neque aliquid illorum: quæ ad fatum spectant: impossibile menti Ideoque humanus animus fato superiori: nō tamē quæ fato subiecta sūt: negligit. atq; ista sunt oracula boni dæmonis optima. TATIVS. Vere diuine: atq; etiam commode tractasti hæc o pater. At illud insuper mihi declares obsecro. Mentem in brutis operari naturæ modo dixisti: cum illorum affectib9 cooperantem. Affectus autem irrationalium: ut arbitror: passiones sunt: mēs ergo passio quædam est Sic enim passionibus conformatur. TRISMEG. Euge fili bone: q̄ generose rogas. æquū est: ut tibi

respondeam. Omnia quæ insunt in corporibus in corporea: patibilia sunt. imo passiones ꝑpriæ sūt Omnis motus corporeus: icorporea quoq; mouē tur a mente. Motus autē passio. Vtraq; ergo: tum quod mouetur: tum etiā quod mouet: patiuntur Hoc quidē dominās: illud uero subiectū. Cum uero separatur a corpore: a passionibus liberatur. imo nihil usq̄ impatibile fili: cūcta.n. patibilia. Sed passio & patibile in hoc maxime differunt. q̄ unum agit: alterum patit̃. Corpora uero secundū se ipsa etiam agunt. aut.n. imobilia sunt: aut mouent̃. Vtrū uero sit hoꝝ: passio est. In corporalia autem operantur semp: proptereaq; patibilia sunt. Neq; te appellationes moueant. Operatio.n.ac passio idem: uocabulo tamē magis honorando uti: nil obest. TATI. Perspicuā de iis rationē reddidisti o pater. TRIS. Illud p̄terea cōsidera o fili: quod duo hæc soli ex omnibus aīalibus homini: de9 ipse largitus est. sermonē.s. atq; mentē. Quæ quide eiusdē ac imortalitas premii esse censentur. Iis quisq; ad id quod decet: utitur: nihil ab imortalibus discrepat Quin etiam corporis solutus cōpedibus: ab utrisq; ducetur in choꝝ beatoꝝ simul atq; deoꝝ. TATI. Cætera præter hominē animantia: nonne sermone utunt̃? TSISME. Nō fili: sed uoce. permultum interest uocem inter atq; sermonē. sermo cunctis comunis hominibus: uox autem propria cuiusq; hominis: propria etiam cuiusq; generis animantium:

TATIVS. O pater diuersa genera hominum: diuersis utuntur sermonibus? TRISME. Diuersis o fili unus etiam sermo: qui per iterpretationem huc atq; illuc translatus: unũ deniq; uerbum existere reperitur. Verbum idem apud ægyptios: persasq; & græcos: sed uideris mi fili uerbi uirtutem: & amplitudinem ignorare. Beatus deus: demon bonus: animam esse in corpore: mentem in anima: in mente uerbum pronuntiauit. deum autem horum patrem asseruit. Verbum itaq;: imago ac mens dei ẽ est corpus quidem ideæ: idea uero anima est: purissimaq; materiæ portio aer: aeris anima: animæ mẽs mentis deniq; deus. Deus uero circa omnia: simul atq; p omnia. mẽs circa animã: anima circa aerem aer circa materiam. Necessitas autem: prouidentiaq;: & natura: organa mundi sunt: ordinisq; materiæ. Etenim intelligibilium unumquodq; essentia: essentia uero illorum: ipsum idem. At eorum quæ mundo insunt corporum: unumquodq; est multitudo. Corpora composita ipsum idem habentia atq; inuicem mutuo transeuntia: immortalitatem ipsius eiusdem perpetuo seruant. In cæteris corporibus: quæ composita sũt: corporis cuiusq; numerus est. absq; numero constitutionem uel compositionem uel dissolutionẽ fieri: ĩpossibile est. Vnitates quippe gignunt atq; augent numerũ: rursusq; solute ĩ se numerum ẽtrahũt. Materia q̃ ẽ una: tot9q; hic mũdus. magnus est deus: imago maioris: unitus

illi : patris ordinem uoluntemq; seruans : uitæ totius integra plenitudo. Neq; est in eo quicq̃ per omnem æternitatem : restitutionemq; paterna : seu ad totum: siue ad partem spectans. quod non uita fruatur : neq; est uitæ expers in mundo quicq̃ : nec fuit ante : nec erit. Viuenté .n. uoluit pater eius: quãdiu est : esse mundũ. unde deum hunc esse necesse est. Quomodo possunt o fili in deo: in totius imagine : in plenitudine uitæ esse quædam : uita carentia? Priuatio uitæ corruptio est : corruptio uero pnities. Quonam igitur pacto pars ulla eius quod incorruptibile est corrumpi : uel dei quicq̃ destrui potest? TATIVS. Nonne o pater animalia quæ in mundo sunt: mundi partes intereunt? TRIS. Rectius loquere fili. Erras.n. i nomine: nõ morit̃ i mũdo qcquam : sed composita corpora dissoluuntur. Dissolutio mors nõ ẽ : sed mixtionis resolutõ quædam. Soluitur autem unio : non ut ea quæ sunt: intereant : sed ut uetera iuuenescant. TATIVS. Cũ sit quædam operatio uitæ: nonne motio quædam hæc est? atq; iccirco quid i mundo imobile? TRISMEGISTVS. Nihil o fili. TATI. Nũquid imobilis tibi terra uidetur? TRIS. Minime : sed multis motibus agitata. sola tamen hæc quodãmodo stabilis. An non ridiculũ esset ipam nutricé oium concipiété : parturientéq; sigula motu carere? ipossibile enim aliquid absq; motu parere : nec minus ridiculum : quantum id corpus sterile nuncupare :

Nihil.n.aliud ipius imobilis appellatio: q̄ sterile q̄d dam significat. Totum hoc o fili generatum cōside ra: quod est in mundo: aut crescendo: aut decrescē do mouetur. Quod uero mouetur: id praeterea ui uit. singula tamē uiuentia haud eadē esse necesse ē Simul puippe mundus uniuersus existens: totus q dem imobilis. partes autē eius agitabiles undiq;: nihil tamē corruptioni subiectum; sed appellatiōes quaedā falsae homines turbant. Neq;.n. generatio uitae creatio est: sed latentis explicatio uitae. neque mutatio mors: sed occultatio potius. Cū haec igr̄ ita se habeant: imortalia cuncta. Materia quidem uitae spiritus est. mens animae. Ex mente uiuēs ōe profluit. Omne igi̅ uiuens per mentē: perman& imortale. Maximo uero omnium imortalis est ho mo: qui deum capit: qui diuinae conformatur essē tiae. huic.n. soli: ex omni uiuentum genere: deus ipse congredi̅. nocte quidē p somnia: die crebrius per portenta: perque ōnia sibi futura prenuntiat. per aues: per intestina: per spiritū: perq; sibyllā. pp ter quam uere dicitur homo scire quae sunt: quae fu erunt: quae mox uentura trahantur. Illud autem i primis animaduertas fili mi uelim: q̄ unū quodq; genus uiuentium reliquorum: propriā mundi proui tiam habitat. humida quidem aquā. terrestria ter ram. aerem uolatilia: homo autem his ōnibus uti tur. terra: aqua: aereq;: & igni. Coelum suspicit: sensuq; illud attigit. deus uero circa ōnia simul atq;

per omnia. Actus.n. est omnium: atq; potestas. nam arduum quiddam est o fili: deum percipere. Hunc quotiens intueri uolueris: aduerte mũdi ordinem: atq; ordinis eius ornatum. Aduerte necessitatem eorum: quæ sensu percipiuntur. prouidẽtiamq; cunctoꝝ: quæ facta sint ante: & quæ quotidie fiunt. Aduerte plenam uitæ materiam: talem ac tantum deum cum omnibus bonis: & pulchris diis: demonibus: atq; hominibus incedentem. TATIVS. At istæ o pater operationes quædam sunt. TRISME. Ah fili unde hæc: nisi ab ipso deo proficiscuntur? num ignoras: quod quẽmadmodum mũdi partes sunt cœlum: aqua: terra & aer. eodẽ modo dei membra. uita: immortalitas: necessitas prouidentia: natura: anima: mens? Horumq; õnium perstipatio: ipsum bonum: neq; fit aliquid usq̃: nec est factum: ubi deus ipse non adsit. TATIVS. In materia ergo pater. TRISME. Materia fili mi seorsum est a deo: ut locus ille proprius assignetur. Quid aliud illum existimas: q̃ rudem: indigestamq; congeriem hanc existere posse? ne credas nisi formetur. Quod si formatur: ab aliquo certe formatur. Operationes enĩ formandi: partes dei esse diximus. A quo ergo uita donãtur animantia singula? A quo fiunt immortalia: quæ immortalitatis munere perfruuntur? A quo mutantur: quæ mutabilia sunt? siue materiam: seu corpus nuncupaueris: dei actus esse memẽto. Actumq; materiæ

materiæ rationem . actum corporeum : corporum rationem . actum essentiæ : essentiæ rationem. Idq; omne : neq; quicq̃ est in omni: quod non sit ipse de us. Itaq; nec magnitudo: neq; locus : neq; qualitas nec figura : neq; etiam tempus circa deum. Omne enim est . Omne autem circa omnia : atq; per oia . Hoc uerbum o fili cole atq; adora . Cultus autem dei unus est : non esse malum .

MERCVRII AD TATIVM FILIVM SVVM DE GENERATIONE ET IMPOSITIO NE SILENTII . TATIVS .

i N communibus pater sermonibus per ænigmata quædam: ac sine declaratione ullius adiũctionis : de deitate tractasti . asserens ante regenerationem saluum fieri neminem. Equidem dum ascendebas in montem : supplex tibi tũc astiti obsecrans: ut mihi regenerationis rationẽ aliq̃do referares : id.n.solũ restabat tũc mihi discendũ. Tũc demũ spopondisti te reuelaturꝝ: cũ a mũdo forem alienatus. Ecce iam paratus sum pater: a mẽte mea mũdi deceptiones excussi . Tu ergo serua ꝑmissa. Regeneratõis modum uel palam: uel clanculũ : ut lubet ediscere . Ignoro o Trismegiste: qua ex materia quo q; semine nat⁹ fuerit hõ. TRIS. O fili cõtẽplatiua i silẽtio sapia : semẽ ei⁹ ueꝝ bonũ. TA: quonã serẽte pater? hoc.n.ignoro. TRI. uolũtate dĩ

mi fili. TATIVS. Et quanti est qui non est genit⁹ expers enim ĩtelligibilis essentiæ: quod si aliter se ha beat: qui gignitur: deus erit dei filius. TRISME. Omne in omni: constans ex omnibus potestatib⁹ TATIVS. ænigmata fingis o pater: neq; patris mo re cum filio loqueris. TRISME. Hoc genus o fili non eruditur. uerbum quotiens uult: sub insinua tione quadam in dei memoriam reducitur. TATI. Impossibilia infers: ac nimium uiolenta. qua prop ter his cupio contradicere. TRIS. Admodum dis crepas a paterno genere Tati. TATI. Ne inuideas mihi pater: legitimus. n. sum filius. Age præcor: re generationis modum me doce. TRIS. Quid dicã fili? quod dicam: præter hoc non habeo quicq̃: q̄ uerum cerno spectaculum: ex dei benignitate mihi iã oblatum. unde in corpus sum ĩmortale trãslatus sũq; non ille qui prius fueram: ac mẽs nup̃ effect⁹ hoc misterium non docetur. Vide hoc elemẽto for mato: per quod uidere licet: per quod neglecta est a me prima cõposita species. non q̄ sim coloratus tactũq; ac terminũ habeam. ab iis. n. ĩpresentiarũ alienus sum. TATI. In furorem me ĩsanumq; mẽ tis oestrũ o pater nimium cõcitasti: ĩpresentiarum me ipsum haud uideo. TRISME. Vtinam fili cha rissime tu quoq; te ipsum non dormiens transcurri sses: instar eorum. qui somno insomniis occupan tur. TATIVS. Dic age: quis est regenerationis auc tor? TRISMEGISTVS. Dei filius homo:

unius uoluntate dei. TATIVS. Nunc mutum o pater ac ſtupidum reddidiſti: ipſe quoq; a priſtino ſtatu mentis alienatus: eandem aſpitio imarum re rum caractere magnitudinem: in eoq; mendatium Mortalis enim ſpeties p dies ſingulos tranſmutaē hæc ad tempus utpote falſa in augmẽtum: detrimẽ tumq; uertitur. quid ergo uerũ Triſmegiſte? TRI. Quod non perturbatum. non determinatum: nõ coloratum: non figuratum: non conciſum: nudũ perſpicuum: a ſe ipſo comprehenſibile: intranſmu tabile bonum: ac pœnitus incorporeum. TATI. Inſanio iam re uera mi pater. cumq; ſapientem abſ te ſperaſſẽ me fieri: eiuſcemodi cognitione: ſenſus obtuſi ſunt. TRISME. Sic accidit fili: nam ſurſũ latum ut ignis: & deorſum latum ut terra: & humi dum uelut aqua: necnon ſpirãs ut aer: quomodo ipſum ſenſu percipies? non durum: nõ molle: nõ denſum: non penetrabile: ſolum potentia: atq; ac tu conſiderandum. qui uero poteſt: oret. ut gene rationem quæ in deo eſt: intelligat. TATIVS. Im potens ego ſum pater. TRIS. Abſit hoc o fili. re curre in te ipſum: & conſequeris. uelis: ac fiet. Pur ga ſenſus corporis. ſolue te ab irrationalibus mate riæ ipſius ultoribus. TATIVS. Num ultores intra me ſunt? TRISME. Nõ pauci o fili: ſed orribiles ac multi. TATI. Ignoro pater. TRIS. En fili: hæc una ẽ ultrix: ignorãtia: ſecunda triſtitia: tertia icõ ſtantia: quarta cupiditas: quita iiuſtitia: ſexta luxu

ries:deceptio septima:octaua iuidia : fraus nona : decima ira:undecía temeritas:duodecima uero malicia:hæ quidem sunt numero duodecim. sub iis plures aliæ continentur. Quæ per corporis carcerem iclusum: i tristem hominé sensib9 pati cogũt. Absunt autem istæ ab eo:qui est dei fretus clemétia. Atque ita constat regenerationis modus:ac sermo. Deíceps sileto mi fili : deũq; silendo laudato: eoq; pacto diuina clementia nunquam a nobis aberit. Gaude deíceps mi fili:nam potestate diuina in contéplationem es ueritatis eleuat9. Descendit in nos cognitio dei:hac accedéte : repulsa est ignoratio. Descendit in nos cognitio gaudii:hac præsé te. tristitia penitus aufugit.in eosq; se uertit:qui ad eam parati sunt capiendam. Potestatem uoco ad gaudium perducenté:constãtiam : cuiusuis ꝓcul dubio suauissima est. Cóplectamur igitur eá libentissime fili:ea enim cum primum aderit molliciem omné ꝓrsus expellit. Quartam uero nunc cõtinétiam uoco:uim uniuersarum uictricem cupiditatum. Gradus hic o fili:iusticiæ fundamentũ existit Aduerte autem quo pacto a cunctis operibus iiusticiam expulit. Iusti qdem effecti sumus :absente iiusticia fili. Sextã uoco potentiã i nos descedenté: cõmunitioné scilicet aduersus excessum. hoc denique discedéte:iuoco ueritaté. aufugit mox deceptio:ueritas adest. Vide quomodo absolutum é bonum:ueritate præsente. Liuor.n. discessit a nobis :

ueritatis enim innatũ eſt bonũ:cum uita ſimul: & lumine:nec ultra ire uindex acceſſit'. Verum ultrices omnes repentino quodam impetu reiectæ ſũt Intellexiſti fili regenerationis ipſius modũ:denario præſente numero:intellectualis generatio compoſita eſt:quæ duodenariũ numerũ reiicit. Idq; ex ipſa generatione ſpeculati ſumus. Quicũq; igitur propter benignitatem generationis:quæ ſecundũ deum eſt:ſenſum amittit corporeum : ſeipſum cognoſcit ex diuinis cõpoſitum:factuſq; indecliuus: diuina potẽtia tota mente lætatur. TATIVS. O pater concipio nõ oculorum intuitu:ſed actu mẽtis:qui per uires intimas exercetur. in cœlo ſum:in terra:in aqua : in aere. in animalibus ſum:in aboribus : in corpore:ante corpus:atque poſt corpus. At id præterea mihi dicas uelí:quomodo ultrices tenebrarũ : numero duodecĩ adecẽ poteſtatib⁹ repellũt. Quis mod⁹ Triſmegiſte? TRIS. Tabernaculũ iſtud o fili eſt:ex zodiaco circulo conſtitutũ: qui ex duodenario numero cõſtat illo. Numeriq; undecim ſunt:unus omniformiſq; ſecundũ ideas naturæ:ad hominis peruagationẽ:atq; circuitum Itaq; diſiugatæ quodãmodo ſunt adinuicem ultrices illæ. in agendo tamen quodãmodo cõiugatæ. ut ecce inſeparabile eſt ab ira temeritas. Merito ergo ſecũdũ rectam rationẽ eatenus interuallũ: quatenus apoteſtatibus decem. i. a denario numero repellũt. Denari⁹ o fili animæ genitor ẽ. Vita uero

& lux ubi unitæ ſunt:ubi unitatis ipſius numeri ſunt:ex ſpiritu nati:itaq; unitas ſecūdū rōnem denarium complectitur:rurſuſq; denarius unitatem TATI. Eia pater uniuerſum uideo:meq;ipſum in mente cōſpicio. TRIS. At hæc eſt regeneratio o fili:nō adeſſe ulterius copori:quantitate dimenſo. Ob hanc ꝓfecto ratione:regenerationis myſteriū protuli. ne ſimus calumniatores totius:aduerſus multos:quos deus ipſe uult. TATI. Reſponde ad hæc o pater. corpus iſtud ex potentia cōſtitutum: num aliquando diſſoluetur? TRIS. Caue ne id ulterius audeas. Impoſſibilia profers:ac penit9 erras mentiſq; oculis iſta loquēdo impietate nimia ꝓfanaris. Sēſibile naturæ corp9:ab eſſētiali generatiōe procul admodū diſcrepat. unū quidē diſſolubile idiſſolubile alteꝝ. Illud mortale:hoc īmortale. An uero ignoras:quod & deus:& unus fili9 natus es? TATI. O quā uellem opater:analogiā illā p hymnum:quē dixiſti audiſſe te a poteſtatibus dū ipſe i octonario eſſē. TRIS. Octonariū o fili cecinit ipſe pimāder. Vnde te decet umbraculū ſoluere. purus enim ille pimander:mens diuinæ potētiæ:nō plura mihi quam ſcripta ſint aperuit. exiſtimans me reliqua ſcrutaturū:hortatus me eſt ad decora officia:ex quo omnes quæ in me uires ſunt:concinūt. TATI. O pater audire hæc:& itelligere ueli. TRISME. Quieſce fili quieſce inquā. audies iā harmonicam cantilenam regenerationis : hymnum quē

nunquam sic facile propalarem: nisi tibi cõductu rum cõsiderem. Non docetur hoc: sed occulitur in silentio. Vide me fili bone: obserua singula diligen ter. Sic enim te quoq; decet orantẽ: sub diuo: occi dẽte sole: ad austrũ: oriente uero: ad eurũ faciẽ uer tere. TRIS. Vniuersa mundi natura hunc audiat hymnũ. Audi terra: audi turbines ĩbriũ. o silue sile te: cãtaturus sum creatorem õnium: totũq;: & unũ Audite cœli: quiescite uẽti: circulus ĩmortalis dei o rationẽ istã exaudiat. Cano iam creatorẽ õniũ: ter rarum distributorẽ: cœlũ equilibrantẽ: iubentẽ ex occeano aquam ũdiq; fluere dulcẽ: ad hominũ ali mentũ. iubentem ignen fulgere: supernæ adactio nis hominũ: atq; deo℞. Agamus illi õnes una uo ce gratias: tranãti cœlos: naturamq; creãti. Hic mẽ tis est oculus: hic potẽtiarum benedictionẽ libẽter excipiet. O meæ uires: laudate ipsũ unum & õne. Consonate uoluptati meæ: õnes animi uires: Co gnitio sancta: quæ tuo lumine fulget: p te lumen intelligibile cantãs: gaudio mentis exulto. Omnes potentiæ mecũ una cõcinite. Constãtia canta me cum. Iustitia mea p me iustũ canat. Cõmunio me a totum ipsũ laudet. p me canat ueritas: ueritatem. Bonum nostrum: bonum deniq; canat. O uita: o lux: a nobis in nos benedictio currit. Gratias habe o tibi pr̃: actus omniũ potestatũ. Gratias ago tibi de⁹ õniũ potestas actuũ. Verbũ tuũ p me te laudet per me mundus uerbo℞ recipit sacrificium hoc.

meæ uires clamant:totum cantant: uolũtatẽ tuã perficiunt. Tua uoluntas abſte in totũ ꝛ ſacrificiũ uerborũ ab omnibus excipe. O uita totum quod eſt in me:ſalua. O lux totum illumina:ſpiritus deꝰ Verbum tuum me regit ſpiritifer opifex. Tu ſolus es deus. Homo tuus hæc clamat. per ignem: perq; aerem:per aquã:perq; terram:per ſpiritum: perq; creata. Ab eternitate benedictionẽ inueni: qua deſidero in uolũtate tua quieſcam. TATI. Noui pr̃ hũc hymnum abſte ex uoluntatis affectu cantatũ unde mundũ attigi meum. TRIS. Intelligibilẽ dic mundũ fili. TATI. Intelligibilem dico pater. Ex tua ſiquidem cantilena:illuſtrata mihi mens eſt: quo fit:ut ipſe quoq; ardeã amore canẽdi. TRIS. O fili mi tati:ne ſine propoſito laudes cantato diuinas. TATIVS. Ex mẽte cãtabo mi pater. TRISME. Quæ ſpeculor infundo tibi generatiõis ꝑgenitor tati. TATI. Deo uerboꝝ offero ſacrificia. o deus:tu pater tu dominus. tuq; mens:accipe ſacrificia uerborum:quæ requiris a me: te uolẽte perficiuntur omnia. TRIME. Offerto fili hoſtiã patri deo gratam:orationiq; tue intentus eſto. TATI. Gratias hẽo tibi pater: quod iſta mihi predicare uolueris. TRISME. Gaudeo fili. quod te bona quamplurima ex ueritate:quæ ſane ſunt ĩmortalia opera:id a me diſcens ſilentium uirtutis ãnũcia nulli cõmunicans regenerationis myſterium: ne tanquam calumniatores quidam reputemur.

Etenim uterque nostrum ad sufficientiam meditatus est, ego quidem discens, tu uero perdiscens: ex quo teipsum: patremq; nouisti.

MERCVRII AD AESCVLAPIVM EPYLOGVS.

q Voniam filius meus tatius: te absente: naturam omnium discere uoluit, cũctari uero me noluit, ipse utpote iunior ac nup accedens: ad cuiusque cognitioné: coactus sũ plurima dicere, ut facilis illi foret atq; expeditus i tuitus: opeprecium esse censui, ut ex multis eligés potiora: summatim nunc tibi disputationé precedentem repetam. Licet enim tecum: utpote rerũ naturæ pito: p mysteria quædá percurrere. Quæ sensu percipiuntur: facta sunt omnia: fiuntq; quotidie, genita nõ a seipsis: sed ab altero fiunt. Multa sunt genita, sensu patentia singula: differentiaque nec omnino similia, quæcunq; gignuntur: pcedũt ab altero. Est ergo quis factor istorum: atq; iis ingenitus: ut genitis antiquior sit. Genita, n. dixim9 ab alio fluere. Nihil autem præter ingenitũ: genitis esse potest antiqus. Factor quippe potentior é & unicus: solusq; reuera sapiens uniuersa: cum nihil omnino precedat. Dominatur quoq; multitudini: magnitudini: actioni: continuitati: genitorũque omniũ diferentiæ. Præterea genita uisibilia sunt: inuisibilis ille, ob id uero facit: ut uisibile fiat.

ſemp igitur facit. Dignum eſt itelligere: inteligendo mirari: ad mirando ſe beatũ uocare: patrem legitimũ recognoſcentẽ. Quid.n. dulcius parente legitimo? Quis iſte? Quomodo eum reperiemus? An illi appellationẽ dei ſoli decens eſt attribuere? uel factoris: uel patris? An tria pariter cognomenta? deũ ergo cognominato: propter potẽtiá. factorem: ꝓpter actum. patrem deniq;: ꝓpter bonũ. Eſt enim poteſtas a genitis admodũ differens: actus autem iproductione cunctoꝝ. Quamobrẽ ſermonis uarietate: uanitateq; dimiſſa: duo hæc i primis meditari oportet. genitorẽ. ſ. ac genitũ: hoꝝ nihil eſt mediũ. nec q̄c q̄ præter hoc aliud. Cũ ergo õnia intelligere uolueris: horũ recordare duorũ: eaque eſſe uniuerſa meméto. nihilq; tibi erit ábiguũ: nec ſupnoꝝ: nec ifernorũ: ſeu diuinoꝝ: ſiue mutabilium: aut patentiũ: aut eoꝝ q̄ i tenebris delitescũt. Duo nẽpe cũcta ſũt. geitor ac geitũ. nec ſecerni alterũ ab altero põt. neq;.n. fctõrem abſq; facto ẽẽ poſſibile ẽ. utrunq; illoꝝ idipſũ exiſtit. Itaq; neutrum diſiũgi licet ab altero. quemadmodum neutrorum a ſeipſo diuidi. Si.n. ipſum faciens: nihil præter ipſum quod facit eſt aliud: ſimplex.n. eſt: ut ſemper eſt: ita ſemper eſt agens: idemq; ſibiipſi: & in exiſtendo pariter: et in agendo. Nihil autem quod genitum: a ſeipſo genitum eſt. non ergo ſeorſum factum a faciente. qui horum unum

ſubtrahit :pdit & alte℞. Vnus qppe natura ꝑpria naturā ſep alterā reſpicit. Si itaq; duo cōceſſa ſūt: efficiēs: & effectū. unita qdē ſunt iuicē. ſic tamen ut unū pcedat: alterū uero ſeq̄tur. precedens ſane deus efficiēs: ſequēs uero id quod ē effctū. Quic qd id deniq; ſit. neq; diffidat qſpiā iis quæ diximꝰ uarietate re℞ pterritus: q̄ tā diuerſo℞ cōſtructio: uel ardua ſit: uel indigna: maieſtate diuina. Vnica eni deo gloria: ōnium cōſtitutio: atq; id eſt: uelut corpus dei effector. Ab ipſo profecto factore nihil malum: nihilque turpe. Hæ ſiquidem paſ ſiones ſunt: creata ſequentes opera: quemadmo dum æs rubigo. animata corpora: limus. At neque faber ferrarius induxit rubiginem: neque animati corporis genitor: cenum ac ſordes: eo demque modo: nec deus etiam malum. Gene rationis aūt perſeueratio: malum ſurrepere cogit: eaque de cauſa mutationem deus rebus inſtituit. & ceu quandam generationis ipſius purgationē. Præterea eidem pictori figurare lic& cœlum: ter ram: mare: deos: homines: bruta: arbores: ac uita carentia. Deo uero uni: talium deerit agendorum facultas? O demētē: o cæcum: & to tius diuinæ cognitionis inexpertem. Nihil eſt ma gis o æſculapi ridiculū: quam quod huic accidit. Nā dū ſe deū uenerari fatet: ex eo quod cceādi ne gotio curaque liberet: deum ipſum ꝑrſus ignorat quodque deterius eſt: mortalium illi paſſiones

aſcribit : inuidiam: ſuperbiam: ignorantiam:ibecil litatem . Niſi.n.fatiat omnia : aut ſuperbus eſt:aut potius ibecillis : quorum utrũq; nepharium. Deuſ enim unicam propriamq; naturam habet:idq; ipm̃ bonum eſt . Bonus autem : nec ſuperbus eſt : nec ī potẽs. ipſum uero bonum: deus eſt. Bonũ quippe ipſa uis omnium agendorum. Quodcunq; genitũ a deo genitum : id eſt a bono . & ab eo : quod õnia põt . Vide quomodo ille quidem facit : quomodo etiã illa fiunt.quod ſi comprehendere uelis:licet ma gnam rationem perpulchram : atq; ſimillimã intu eri . Aſpice præcor agricultorem : ſemina in terræ gremium diffundentem . hic triticum : ordeum ali bi : alibi uero reliqui generis ſemina . Aſpice eundẽ uites maloſq; : & ficus repaſtinantem atq; amputã tem . eodemq; modo deus ipſe in cœlum quidem ſerit immortalitatem : in terra uero mutationem: ĩ totum deniq; mundum uitam : atq; motum. Hæc autem haud multa ſunt : ſed pauca . certoq; nume ro determinata. Cuncta enim quattuor ſunt:ac de us & generatio : quibus oĩa comprehendũt .

FINIS EST OPERIS ELEGANTISSIMI
MERCVRII TRISMEGISTI.